

Πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας

1. ΣΤΕ 2519/2022 Δ' Τμήμα (επταμελής σύνθεση)

Πρόεδρος: Μ. Καραμανώφ

Εισηγητής: Ο. Νικολαράκου, Πάρεδρος

Δικηγόροι: Α. Σαρηβαλάσης, Α. Γεωργιάδου (αιτούντες), Δ. Μακαρονίδης, Δ. Γάκη, Ε. Μουστάκης, Σ. Κοσμά (ΝΣΚ)

Κοστολόγηση και τιμολόγηση υπηρεσιών ύδατος

Η πρόβλεψη στην παρ. 5 του άρθρου 9 της προσβαλλομένης αποφάσεως σχετικά με την τιμολόγηση των υπηρεσιών ύδατος ανά αύξουσες κλίμακες κατανάλωσης, με αντιστοίχως αυξανόμενα κλιμάκια τελών ογκοχρέωσης, ανταποκρίνεται στην απαίτηση της οδηγίας 2000/60/ΕΚ και των εξουσιοδοτικών διατάξεων του ν. 3199/2003 και του π.δ. 51/2007 για τη λειτουργία της τιμολογιακής πολιτικής των παρόχων ως μέσου ορθολογικής διαχείρισης των υδάτων και αποτροπής της υπερβολικής κατανάλωσης.

Στις ίδιες εξουσιοδοτικές διατάξεις, όμως, ρητώς ορίζεται ότι κατά τον καθορισμό των διαδικασιών, της μεθόδου και των επιπέδων ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδατος λαμβάνονται υπ' όψιν παράγοντες, όπως τα χαρακτηριστικά των λεκανών απορροής ή οι γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες της οικείας περιοχής.

1. ...

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση της υπ' αριθμ. 135275/19.5.2017 αποφάσεως της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων με τίτλο «Έγκριση γενικών κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης υπηρεσιών ύδατος. Μέθοδος και διαδικασίες για την ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις του» (Β' 1751/22.5.2017).

3. Επειδή, η υπόθεση εισάγεται προς συζήτηση ενώπιον της επταμελούς συνθέσεως του Δ' Τμήματος κατόπιν της 92/2022 αποφάσεως του ίδιου Τμήματος υπό πενταμελή σύνθεση. Με την τελευταία αυτή απόφαση η δίκη κηρύχθηκε κατηργημένη ως προς την ενδέκατη των αιτούντων, λόγω παραιτήσεως και, περαιτέρω, απερρίφθη η αίτηση ακυρώσεως ως απαράδεκτη ως προς το δωδέκατο των αιτούντων σωματείο. Ως προς τους λοιπούς δε αιτούντες (πρώτη έως και δέκατο) κρίθηκε ότι η αίτηση ασκείται

παραδεκτώς και παραπέμφθηκε η υπόθεση στην επταμελή σύνθεση λόγω σπουδαιότητας των τιθεμένων ζητημάτων.

4. Επειδή, με την Οδηγία 2000/60/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000 (ΕΕ L 327) θεσπίσθηκε «πλαίσιο κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων». Στο προοίμιο της εν λόγω οδηγίας σημειώνεται ότι «Το ύδωρ δεν είναι εμπορικό προϊόν όπως όλα τα άλλα, αλλά αποτελεί κληρονομιά που πρέπει να προστατεύεται και να τυγχάνει της κατάλληλης μεταχείρισης», καθώς και ότι «η ύδρευση συνιστά υπηρεσία κοινής ωφέλειας» (αιτιολογικές σκέψεις 1 και 15). Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 19, η οδηγία «στοχεύει στη διατήρηση και τη βελτίωση του υδάτινου περιβάλλοντος στην Κοινότητα. Ο στόχος αυτός αφορά κυρίως την ποιότητα των υδάτων. Ο έλεγχος της ποσότητας αποτελεί επικουρικό στοιχείο στη διασφάλιση της καλής ποιότητας του ύδατος και κατά συνέπεια θα πρέπει επίσης να θεσπισθούν ποσοτικά μέτρα τα οποία θα εξυπηρετούν το στόχο της διασφάλισης μιας καλής ποιότητας», ενώ κατά την αιτιολογική σκέψη 20 «Η χρήση οικονομικών μέσων από μέρους των κρατών μελών μπορεί να είναι πρόσφορη ως μέρος ενός προγράμματος μέτρων. Η αρχή της ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδατος, συμπεριλαμβανομένων του κόστους για το περιβάλλον και του κόστους των πόρων τα οποία συνδέονται με κάθε βλάβη ή αρνητική επίπτωση στο υδάτινο περιβάλλον, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σύμφωνα, ιδίως, με την αρχή “ο ρυπαίνων πληρώνει”. Θα απαιτηθεί προς τούτο μια οικονομική ανάλυση των υπηρεσιών ύδατος με βάση μακροπρόθεσμες προβλέψεις όσον αφορά την προσφορά και τη ζήτηση ύδατος στην περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού». Σκοπός της οδηγίας, όπως αυτός καθορίζεται στο άρθρο 1 αυτής, είναι η θέσπιση πλαισίου για την προστασία των εσωτερικών επιφανειακών, των μεταβατικών, των παράκτιων και των υπόγειων υδάτων. Στο άρθρο 5 της οδηγίας ορίζεται ότι «1. Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι, για κάθε περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού ή για κάθε τμήμα διεθνούς περιοχής λεκάνης απορροής ποταμού το οποίο βρίσκεται στο έδαφός του, αναλαμβάνεται: - ανάλυση των χαρακτηριστικών της, - επισκόπηση των επιπτώσεων των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων στην κατάσταση των επιφανειακών και των υπόγειων υδάτων και - οικονομική ανάλυση της χρήσης ύδατος, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές των

παραρτημάτων I και III, και ότι θα έχει περατωθεί το αργότερο τέσσερα έτη μετά την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος της παρούσας οδηγίας. 2. ...». Στα άρθρα 11 και 13 της οδηγίας προβλέπεται η υποχρέωση των κρατών μελών να μεριμνούν αφ' ενός μεν για τη θέσπιση, για κάθε περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού, προγράμματος μέτρων, λαμβανομένων υπ' όψιν των αποτελεσμάτων των αναλύσεων που διενεργούνται κατά το άρθρο 5, για την επίτευξη των στόχων της οδηγίας, αφ' ετέρου δε για την κατάρτιση σχεδίων διαχείρισης για κάθε λεκάνη απορροής ποταμού. Εξ άλλου, σχετικά με την υποχρέωση ανάκτησης του κόστους για τις υπηρεσίες ύδατος, στο άρθρο 9 της οδηγίας ορίζονται τα εξής: «1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη την αρχή της ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδατος, συμπεριλαμβανομένου του κόστους για το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική ανάλυση που διεξάγεται σύμφωνα με το παράρτημα III, και ειδικότερα σύμφωνα με την αρχή ο “ρυπαίνων πληρώνει”. Μέχρι το 2010, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν: - ότι οι πολιτικές τιμολόγησης του ύδατος παρέχουν κατάλληλα κίνητρα στους χρήστες για να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τους υδάτινους πόρους και, κατά συνέπεια, συμβάλλουν στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της παρούσας οδηγίας, - κατάλληλη συμβολή των διαφόρων χρήσεων ύδατος, διακρινόμενων, τουλάχιστον, σε βιομηχανία, νοικοκυριά και γεωργία, στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος, βάσει της οικονομικής ανάλυσης που διενεργείται σύμφωνα με το παράρτημα III και λαμβάνοντας υπόψη την αρχή ο “ρυπαίνων πληρώνει”. Τα κράτη μέλη μπορούν εν προκειμένω να συνεκτιμούν τα κοινωνικά, τα περιβαλλοντικά και τα οικονομικά αποτελέσματα της ανάκτησης, καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες της οικείας περιοχής ή περιοχών. 2. Τα κράτη μέλη αναφέρουν, στα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, τις προγραμματιζόμενες ενέργειες για την εφαρμογή της παραγράφου 1 οι οποίες θα συμβάλλουν στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της παρούσας οδηγίας, καθώς και τη συμβολή των διαφόρων χρήσεων στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος. 3. Το παρόν άρθρο δεν εμποδίζει επ' ουδενί τη θέσπιση συγκεκριμένων προληπτικών ή διορθωτικών μέτρων για την επίτευξη των στόχων της παρούσας οδηγίας. 4. Τα κράτη μέλη δεν παραβαίνουν την παρούσα οδηγία εάν αποφασίσουν,

σύμφωνα με καθιερωμένες πρακτικές, να μην εφαρμόσουν τις διατάξεις της παραγράφου 1 δεύτερη περίοδος και, για τον λόγο αυτόν, τις σχετικές διατάξεις της παραγράφου 2, για μια συγκεκριμένη δραστηριότητα χρήσης ύδατος, εφόσον τούτο δεν θίγει τους σκοπούς και την επίτευξη των στόχων της παρούσης οδηγίας ...». Εξ άλλου, στο Παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας, υπό τον τίτλο «Οικονομική ανάλυση», ορίζονται τα εξής: «Η οικονομική ανάλυση περιέχει επαρκείς πληροφορίες, με επαρκείς λεπτομέρειες (λαμβανομένου υπόψη του κόστους συλλογής των σχετικών δεδομένων) ώστε: α) να εκτελούνται οι υπολογισμοί που απαιτούνται για να λαμβάνεται υπόψη, σύμφωνα με το άρθρο 9, η αρχή της ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδατος, λαμβανομένων υπόψη των μακροπρόθεσμων προβλέψεων της προσφοράς και της ζήτησης ύδατος στην περιοχή της λεκάνης απορροής ποταμού και, όταν απαιτείται: - των υπολογισμών του όγκου, των τιμών και του κόστους των υπηρεσιών ύδατος και - των υπολογισμών των σχετικών επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των προβλέψεων τέτοιων επενδύσεων· β) να επιλέγεται ο αποτελεσματικότερος συνδυασμός μέτρων για τις χρήσεις ύδατος, ο οποίος θα περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα μέτρων του άρθρου 11, βάσει των υπολογισμών του δυνητικού κόστους των μέτρων αυτών».

5. Επειδή, για την εναρμόνιση του εθνικού δικαίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ εκδόθηκε ο νόμος 3199/2003 «Προστασία και διαχείριση των υδάτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ» (Α' 280). Με το άρθρο 3 του νόμου συνεστήθη η Εθνική Επιτροπή Υδάτων «η οποία χαράσσει την πολιτική για την προστασία και διαχείριση των υδάτων, παρακολουθεί και ελέγχει την εφαρμογή της και εγκρίνει, μετά από εισήγηση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Υδάτων, τα εθνικά προγράμματα προστασίας και διαχείρισης του υδατικού δυναμικού της χώρας. Η Εθνική Επιτροπή Υδάτων αποτελείται από α) τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, ως Πρόεδρο, β) τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, γ) τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, δ) τον Υπουργό Ανάπτυξης, ε) τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας, στ) τον Υπουργό Γεωργίας. Στην Επιτροπή συμμετέχουν, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, και άλλοι Υπουργοί εφόσον συζητούνται θέματα αρμοδιότητάς τους. Στην

Επιτροπή μετέχει και ο Υπουργός Εξωτερικών, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν διακρατικά ύδατα ...» (άρθρο 3 παρ. 1). Επίσης, με το άρθρο 4 του νόμου συνεστήθη στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων Κεντρική Υπηρεσία Υδάτων [ως τέτοια δε ήδη, όπως προκύπτει μετά την τροποποίηση της παρ.1 του άρθρου 4 με το άρθρο πέμπτο παρ. 1α του ν. 4117/2013 (Α΄ 29), νοείται η Ειδική Γραμματεία Υδάτων], η οποία, μεταξύ άλλων, ασκεί και τις εξής αρμοδιότητες: «Εισηγείται τους γενικούς κανόνες κοστολόγησης και τιμολόγησης των υδάτων και παρακολουθεί την τήρησή τους σύμφωνα με τα μακροχρόνια και μεσοχρόνια προγράμματα προστασίας και διαχείρισης του υδατικού δυναμικού της χώρας» και «Διαμορφώνει την πολιτική τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος ανάλογα με τη χρήση τους σε συνεργασία με τα κατά περίπτωση συναρμόδια Υπουργεία, στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των γενικών κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης των υδάτων, καθώς και της οικονομικής ανάλυσης της χρήσης τους, σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 12 του νόμου και τα άρθρα 5, 7 και 8 το π.δ. 51/2007 (Α΄ 54), εποπτεύει, αξιολογεί και συντονίζει την εφαρμογή της πολιτικής αυτής και εισηγείται στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής τη θέσπιση των αναγκαίων νομοθετικών μέτρων» [άρθρο 4 παρ. 1 περ. δ και ε, όπως η τελευταία αυτή περίπτωση προστέθηκε με την παρ.1β του άρθρου πέμπτου του ν. 4117/2013]. Στο άρθρο 7 παρ. 1 του νόμου ορίζεται ότι κάθε Περιφέρεια [ήδη Αποκεντρωμένη Διοίκηση, βλ. άρθρο 24 παρ. 3 ν. 4315/2014 (Α΄ 269)] εκπονεί Σχέδιο Διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών αρμοδιότητάς της, το οποίο ισχύει για έξι χρόνια και περιέχει όλα τα στοιχεία, πληροφορίες και εκτιμήσεις που είναι απαραίτητα για την προστασία και διαχείριση των υδάτων. Στο δε άρθρο 8 του νόμου προβλέπεται ότι οι Περιφέρειες καταρτίζουν Πρόγραμμα Μέτρων και Πρόγραμμα Παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων, τα οποία αποτελούν υποχρεωτικώς μέρη του Σχεδίου Διαχείρισης της Περιφέρειας (άρθρο 8 παρ. 1), καθώς και ότι «Το Πρόγραμμα Μέτρων περιέχει, ανάλογα και με τις ανάγκες και ιδιομορφίες των λεκανών απορροής, βασικά και συμπληρωματικά μέτρα, το αναλυτικό περιεχόμενο των οποίων καθορίζεται με το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 15» (άρθρο 8 παρ. 3). Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ.1 του νόμου [όπως το πρώτο εδάφιο της

παραγράφου αυτής αντικαταστάθηκε με το άρθρο 24 παρ. 5 του ν. 4315/2014] «Οι χρήσεις υδάτων διακρίνονται κυρίως σε ύδρευση, άρδευση, βιομηχανική χρήση, ενεργειακή χρήση και χρήση για αναψυχή. Η χρήση για ύδρευση έχει προτεραιότητα, ως προς την ποσότητα και την ποιότητα, έναντι κάθε άλλης χρήσης». Εξ άλλου, ως προς την ανάκτηση του κόστους για τις υπηρεσίες ύδατος, στο άρθρο 12 του νόμου ορίζονται τα εξής: «Με απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι διαδικασίες, η μέθοδος και τα επίπεδα ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις λαμβάνοντας υπόψη: α) την ανάλυση των χαρακτηριστικών των λεκανών απορροής, β) την επισκόπηση των επιπτώσεων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στην κατάσταση των επιφανειακών και των υπόγειων υδάτων, γ) την οικονομική ανάλυση, που διενεργείται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 15, δ) την αρχή “Ο ρυπαίνων πληρώνει”, ε) τα κοινωνικά, τα περιβαλλοντικά και τα οικονομικά αποτελέσματα της ανάκτησης, καθώς και τις γεωγραφικές και τις κλιματολογικές συνθήκες της οικείας περιοχής». Τέλος, με το άρθρο 15 παρ. 1 του νόμου παρεσχέθη εξουσιοδότηση για την έκδοση προεδρικού διατάγματος για τη ρύθμιση όλων των θεμάτων των σχετικών με την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου και την προστασία και διαχείριση των υδάτων, καθώς και όλων των σχετικών με την ενσωμάτωση στο εσωτερικό δίκαιο των διατάξεων της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ ζητημάτων. Κατ' επίκληση της ανωτέρω εξουσιοδοτικής διατάξεως εξεδόθη το π.δ. 51/2007 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ ...» (Α' 54). Στο άρθρο 5 του ως άνω π.δ/τος επαναλαμβάνονται οι διατάξεις του άρθρου 5 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ σχετικά με την ανάλυση των χαρακτηριστικών κάθε περιοχής λεκάνης απορροής ποταμού και την οικονομική ανάλυση της χρήσης ύδατος, ενώ στο άρθρο 8 του διατάγματος (όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου πέμπτου του ν. 4177/2013), ως προς την ανάκτηση κόστους για τις υπηρεσίες ύδατος, ορίζονται τα εξής: «1. Για την ανάκτηση κόστους που αφορά τις υπηρεσίες ύδατος, συμπεριλαμβανομένου και του κόστους για το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους, απαιτείται σχετική

οικονομική ανάλυση σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν.3199/2003, η οποία πραγματοποιείται κατά τα οριζόμενα στο Παράρτημα IV του παρόντος διατάγματος και σύμφωνα με την αρχή “ο ρυπαίνων πληρώνει”. 2. Οι γενικοί κανόνες κοστολόγησης και τιμολόγησης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης κόστους, εγκρίνονται με απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων, μετά από εισήγηση της Κεντρικής Υπηρεσίας Υδάτων και γνώμη της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής Υδάτων που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με τα άρθρο 4 (παρ. 1 εδ.δ και παρ. 3) του ως άνω νόμου. 3. Η Ειδική Γραμματεία Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, διαμορφώνει, εποπτεύει, αξιολογεί και συντονίζει την πολιτική τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος, όπως προβλέπεται στο άρθρο 4 (παρ. 1 εδάφιο ε΄ και παράγραφος 4, του ν. 3199/2003. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και, εφόσον απαιτείται, του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, μετά από εισήγηση της ΕΓΥ, είναι δυνατόν να θεσπίζονται κανόνες και μέτρα που θα εξειδικεύουν την τιμολογιακή πολιτική των υδάτων. 4. Για την επίτευξη των στόχων της παραγράφου 1 πρέπει μέχρι το 2010: α) Οι πολιτικές τιμολόγησης του ύδατος να παρέχουν κατάλληλα κίνητρα στους χρήστες για να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τους υδατικούς πόρους και κατά συνέπεια συμβάλλουν στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που προβλέπονται στο άρθρο 4 του παρόντος, β) να καθιερωθεί κατάλληλη συμβολή των διαφόρων χρήσεων ύδατος, διακρινομένων, τουλάχιστον, σε βιομηχανία, νοικοκυριά και γεωργία, στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος, βάσει της οικονομικής ανάλυσης που διενεργείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού 5. Στα Σχέδια Διαχείρισης κάθε λεκάνης απορροής ποταμού που εκπονούνται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Υδάτων των Περιφερειών, αναφέρονται οι προγραμματιζόμενες ενέργειες για την εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2, που θα συμβάλλουν στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων του άρθρου 4, καθώς και η συμβολή των διαφόρων χρήσεων ύδατος στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος. 6. ... 7. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 (δεύτερη περίπτωση) και 3, είναι δυνατόν να μην εφαρμόζονται για μια συγκεκριμένη δραστηριότητα χρήσης ύδατος, εφόσον αυτό δεν θίγει τους σκοπούς και την

επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων του παρόντος διατάγματος ...». Εξ άλλου, στο Παράρτημα IV του π. δ/τος με τίτλο «Οικονομική Ανάλυση» επαναλαμβάνονται οι αντίστοιχες προβλέψεις του Παραρτήματος III της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

6. Επειδή, κατ' επίκληση των ανωτέρω παρατεθεισών διατάξεων του ν. 3199/2003 και του π.δ. 51/2007 εξεδόθη η προσβαλλόμενη απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων για την έγκριση γενικών κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος και τον καθορισμό της μεθόδου και των διαδικασιών για την ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών αυτών. Όπως ορίζεται στο άρθρο 1, η απόφαση αυτή «έχει ως κύριο στόχο να διασφαλίζει: α) ότι η τιμολογιακή πολιτική για το νερό παρέχει επαρκή κίνητρα στους χρήστες για την αποδοτικότερη χρήση των υδατικών πόρων και, β) επαρκή συνεισφορά των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης σε ποσοστό που καθορίζεται στα εγκεκριμένα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών λαμβάνοντας υπόψη, όπου απαιτείται, τις κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές επιπτώσεις της αποκατάστασης καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματικές συνθήκες». Στο άρθρο 3 της αποφάσεως δίδονται οι ακόλουθοι ορισμοί: «Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης ... ισχύουν επιπλέον οι ακόλουθοι ορισμοί: 1. ... 3. “Χρηματοοικονομικό κόστος”: η οικονομική αποτίμηση του κόστους για όλα τα έργα, τις υποδομές και τις διαδικασίες που είναι απαραίτητες για τις υπηρεσίες παροχής ύδατος, για τις χρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 παρ.1 της παρούσης. Το χρηματοοικονομικό κόστος περιλαμβάνει το κόστος κεφαλαίου, το λειτουργικό κόστος, το κόστος συντήρησης και το κόστος διοίκησης. 4. “Περιβαλλοντικό κόστος”: το κόστος της απόκλισης της κατάστασης των υδάτων από την καλή κατάσταση, η οποία απαιτείται για τη βιώσιμη χρήση του υδατικού πόρου σύμφωνα με τους περιβαλλοντικούς στόχους του άρθρου 4 του π.δ. 51/2007. 5. “Κόστος πόρου”: το κόστος άλλων εναλλακτικών χρήσεων του ύδατος, οι οποίες είναι αναγκαίες σε περίπτωση που το Υδατικό Σύστημα (ΥΣ) χρησιμοποιείται πέραν του ρυθμού της φυσικής του αναπλήρωσης. 6. “Περιβαλλοντικό τέλος”: η οικονομική συνεισφορά του τελικού χρήστη ανά κυβικό μέτρο (μ³) καταναλωθέντος ύδατος, που αντιστοιχεί στο περιβαλλοντικό κόστος και στο κόστος πόρου ... 7. “Συνολικό

κόστος”: το άθροισμα του χρηματοοικονομικού κόστους, του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους πόρου των υπηρεσιών ύδατος. 8. “Ανάκτηση κόστους”: το ποσοστό των συνολικών εσόδων (χρεώσεων προς τους χρήστες υπηρεσιών ύδατος) επί του συνολικού κόστους των υπηρεσιών ύδατος. 9...». Ως προς τον προσδιορισμό του χρηματοοικονομικού κόστους, του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους πόρου, στα άρθρα 4, 5 και 6, αντιστοίχως, της προσβαλλομένης αποφάσεως ορίζονται τα εξής: Άρθρο 4: «1. Ο προσδιορισμός του χρηματοοικονομικού κόστους πραγματοποιείται ετησίως λαμβάνοντας υπόψη και τα απολογιστικά στοιχεία της προηγούμενης περιόδου, από τον πάροχο υπηρεσιών ύδατος ... 3. Για τον προσδιορισμό του χρηματοοικονομικού κόστους λαμβάνονται υπόψη οι εξής συνιστώσες κόστους: α) Κόστος κεφαλαίου (Κ) το οποίο αποτελείται από: αα) το αναλίσκόμενο ετήσιο πάγιο κεφάλαιο στην διαδικασία παραγωγής και παροχής των υπηρεσιών ύδατος ... ββ) το κόστος ευκαιρίας του επενδεδυμένου κεφαλαίου, που είναι η απόδοση του κεφαλαίου σε εναλλακτικές τοποθετήσεις β) Λειτουργικό κόστος (Λ) ... γ) Κόστος συντήρησης (Σ) ... δ) Κόστος διοίκησης και άλλα κόστη (Δ) ... ε) Σε περίπτωση υπηρεσιών παροχής νερού ύδρευσης σε άνυδρες περιοχές οι οποίες εφοδιάζονται με μεταφερόμενο νερό, το κόστος της μεταφοράς του νερού δεν λαμβάνεται υπόψη στους ανωτέρω υπολογισμούς, εφόσον έχει ήδη καλυφθεί μέσω κρατικής επιχορήγησης. 4. ...». Άρθρο 5: «1. Το Περιβαλλοντικό Κόστος προσδιορίζεται σε επίπεδο Υδατικού Συστήματος (ΥΣ) ή ανά ομάδα ΥΣ και προκύπτει από τον προσδιορισμό του κόστους των Συμπληρωματικών Μέτρων του Προγράμματος Μέτρων του εκάστοτε ισχύοντος Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ), σύμφωνα με τις σχετικές προβλέψεις της παραγράφου 5 του άρθρου 12 του π.δ. 51/2007, οι οποίες αφορούν στην επίτευξη της καλής κατάστασης των ΥΣ. 2. ...». Άρθρο 6: «1. Το Κόστος Πόρου εκτιμάται σε επίπεδο Υδατικού Συστήματος (ΥΣ) ή ανά ομάδα ΥΣ και προκύπτει από τον προσδιορισμό του κόστους των Συμπληρωματικών Μέτρων του Προγράμματος Μέτρων του εκάστοτε ισχύοντος Σχεδίου Διαχείρισης ΛΑΠ, σύμφωνα με τις σχετικές προβλέψεις της παραγράφου 5 του άρθρου 12 του π.δ. 51/2007, οι οποίες αφορούν στην εξοικονόμηση των υδατικών πόρων και στην ορθολογική

διαχείρισή τους, μέσω της αναίρεσης πρακτικών υπεράντλησης υπόγειων ΥΣ. 2. ...». Για τον τρόπο προσδιορισμού του Περιβαλλοντικού Κόστους και του Κόστους Πόρου έχουν περιληφθεί ειδικές προβλέψεις στα Παραρτήματα II και III της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ως προς τη διαδικασία τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος στο άρθρο 7 της προσβαλλομένης ορίζεται ότι: «1. Η Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, γνωστοποιεί, έως 31 Οκτωβρίου κάθε έτους, στους παρόχους υπηρεσιών ύδατος καθώς και τους οικείους ΟΤΑ Α΄ βαθμού, το περιβαλλοντικό κόστος και το κόστος πόρου ανά κυβικό μέτρο που αντιστοιχεί στους τελικούς χρήστες. 2. Οι πάροχοι υπηρεσιών ύδατος, από το 2018 και μετά, εντός του πρώτου εξαμήνου κάθε έτους, προσδιορίζουν τα τιμολόγιά τους και κοινοποιούν τη σχετική απόφαση στη Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδει συστάσεις, εφόσον απαιτείται και ενημερώνει την Ειδική Γραμματεία Υδάτων ...». Στα άρθρα 8 και 9 της αποφάσεως, ως προς τους γενικούς κανόνες τιμολόγησης υπηρεσιών παροχής νερού ύδρευσης και υπηρεσιών αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων, ορίζονται τα εξής: Άρθρο 8 «1. Η τιμολογιακή πολιτική εξασφαλίζει επαρκή ανάκτηση του κόστους και μακροχρόνια βιωσιμότητα των επενδύσεων στον αστικό κύκλο. 2. ... 5. Με τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του εδαφίου (ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 3199/2003 ... εξαιρούνται από τα περιβαλλοντικά τέλη α) χρήστες οι οποίοι, με την εφαρμογή πρακτικών ορθολογικής διαχείρισης υδάτων, συμβάλλουν στη διατήρηση ή/και βελτίωση της καλής κατάστασης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της επαναχρησιμοποίησης λυμάτων, β) ευπαθείς (ευάλωτες ή ειδικές) κοινωνικά ομάδες πολιτών όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 1 παρ.4 του ν. 4019/2011, όπως ισχύει». Άρθρο 9 «1. Τα τιμολόγια προσδιορίζονται από τους παρόχους των υπηρεσιών παροχής νερού ύδρευσης και των υπηρεσιών αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων ... και εγκρίνονται από την αρμόδια αρχή, σύμφωνα με τις σχετικές προβλέψεις της κείμενης νομοθεσίας. Ο προσδιορισμός των τιμολογίων γίνεται κατά τρόπο ώστε τα συνολικά έσοδα να καλύπτουν το συνολικό κόστος των υπηρεσιών ύδατος του συγκεκριμένου παρόχου. 2. Σε περίπτωση που ο πάροχος δεν ανακτά το συνολικό κόστος, τα έσοδα πρέπει να διασφαλίζουν κάθε χρόνο τη

βελτίωση της ανάκτησης του κόστους, με εξαίρεση έτη στα οποία προηγήθηκαν περίοδοι καταστάσεων έκτακτων αναγκών ... με τελικό στόχο την κάλυψη του συνόλου του κόστους σύμφωνα με την παράγραφο 1. 3. Η βελτίωση της ανάκτησης κόστους των υπηρεσιών ύδατος επιδιώκεται κατά προτεραιότητα με τη μείωση του κόστους. Στις περιπτώσεις που αυτό δεν είναι εφικτό επιτρέπονται οι περιοδικές αυξήσεις στις μέσες χρεώσεις των υπηρεσιών ύδατος οι οποίες δεν μπορεί να υπερβαίνουν το ποσοστό αύξησης του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) του προηγούμενου έτους. Ο ανωτέρω περιορισμός δεν ισχύει στις περιπτώσεις που το ποσοστό ανάκτησης κόστους είναι μικρότερο τουλάχιστον κατά 10% από το μέσο όρο ανάκτησης κόστους του υδατικού διαμερίσματος. Στην περίπτωση αυτή, η αύξηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσοστού αύξησης του ΑΕΠ του προηγούμενου έτους. Οι ανωτέρω περιορισμοί θα επανεξετασθούν σε δύο (2) χρόνια από την έναρξη της εφαρμογής της παρούσας Απόφασης.

4. Ο τρόπος τιμολόγησης των τελικών χρηστών γίνεται βάσει της μεθόδου τιμολόγησης κατά αύξουσες κλίμακες. Τα τέλη βάσει της μεθόδου αυτής, αποτελούνται από ένα σταθερό τέλος και ένα μεταβλητό τέλος ανά μονάδα όγκου νερού (ογκομετρική χρέωση ανά κυβικό μέτρο κατανάλωσης νερού).

4.1 Το σταθερό τέλος εκτιμάται έτσι ώστε να αντανακλά και να ανακτά το πάγιο/σταθερό κόστος κάθε παρόχου και εφαρμόζεται με σταθερή χρέωση ανά μετρητή νερού. 4.2 Στις περιπτώσεις εγκαταστάσεων συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων στις οποίες απορρίπτονται βιομηχανικά υγρά απόβλητα, ο τρόπος τιμολόγησης των χρηστών λαμβάνει υπόψη και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των βιομηχανικών υγρών αποβλήτων (ρυπαντικό φορτίο).

5. Κάθε πάροχος ορίζει με τη διαδικασία της παραγράφου 1 περισσότερες της μια αύξουσες κλίμακες κατανάλωσης και αντιστοίχως αυξανόμενα κλιμάκια τελών ογκοχρέωσης, προκειμένου να αποτρέπεται η υπερβολική κατανάλωση και να επιτυγχάνεται εξοικονόμηση του νερού.

5.1 Η πρώτη κλίμακα κατανάλωσης αντιστοιχεί στις βασικές ανάγκες διαβίωσης του πληθυσμού. Στην πρώτη κλίμακα περιλαμβάνονται και οι απαραίτητες ποσότητες ύδατος για τη λειτουργία των κοινωνικών υποδομών (π.χ. πρόνοια, υγεία, εκπαίδευση). Η ποσότητα που αντιστοιχεί στην πρώτη κλίμακα παρέχεται σε οικονομικά προσιτή τιμή που μπορεί να προσεγγίζει τη

μηδενική. 5.2 Για το μέρος εκείνο του πληθυσμού που ανήκει στις ευπαθείς ομάδες, όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 1, παρ. 4 του ν. 4019/2011, όπως ισχύει, καθορίζονται ευνοϊκότερες τιμές, χωρίς να ανατρέπεται η λειτουργία της τιμής ως μέσου αποτροπής της σπατάλης νερού. 5.3 Το ύψος των τελών που αντιστοιχεί στην υψηλότερη κλίμακα κατανάλωσης ορίζεται σε επίπεδα που αποθαρρύνουν την υπερβολική κατανάλωση. 5.4 Σε κάθε περίπτωση, πιθανά κενά ανάκτησης κόστους που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 5.1 και 5.2, θα καλύπτονται από τους υπόλοιπους χρήστες ύδατος του παρόχου. 6. Οι προβλέψεις που αναφέρονται στις παραγράφους 3, 4 και 5 δεν πρέπει να θέτουν σε κίνδυνο την επιδίωξη και τελικώς την επίτευξη του στόχου της κάλυψης του κόστους κάθε παρόχου, σύμφωνα με τις σχετικές προβλέψεις της παραγράφου 1. 7. Σε περίπτωση κατά την οποία, παρά τα μέτρα που έχουν ληφθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρούσα απόφαση, δεν εξασφαλίζεται επαρκής ανάκτηση του κόστους, ο πάροχος υπηρεσιών ύδατος υποβάλλει στη Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Σχέδιο Εφαρμογής Δράσης στο οποίο εκτίθενται τα μέτρα που απαιτούνται για τη διασφάλιση της επαρκούς ανάκτησης συμπεριλαμβανομένης τυχόν απόκλισης από τις διατάξεις της παραγράφου 3. Το Σχέδιο εγκρίνεται από τον Ειδικό Γραμματέα Υδάτων της Ε.Γ.Υ 8. ...». Στα άρθρα 10-12 της προσβαλλομένης θεσπίζονται σχετικοί κανόνες και για την τιμολόγηση υπηρεσιών παροχής ύδατος για αγροτική χρήση. Ορίζεται, συγκεκριμένα, ότι «Ο προσδιορισμός των τιμολογίων γίνεται κατά τρόπο ώστε τα συνολικά έσοδα των παρόχων να συμβάλουν στη βελτίωση της ανάκτησης του κόστους, χωρίς να ανατρέπονται οι συνθήκες βιωσιμότητας των αγροτικών χρήσεων, με εξαίρεση τα έτη στα οποία προηγήθηκαν περίοδοι καταστάσεων έκτακτων αναγκών ή ανωτέρας βίας ...» (άρθρο 11 παρ.1). Τέλος, στο άρθρο 14 της προσβαλλομένης αποφάσεως ορίζονται τα εξής: «Για τη βελτίωση των υπηρεσιών ύδατος ορίζονται κατευθύνσεις πρώτης προτεραιότητας, οι οποίες αποβλέπουν στη μείωση του κόστους και της ενδεχομένως διαπιστούμενης υπερβολικής χρήσης νερού. Στην περίπτωση που οι ενέργειες αυτές δεν δύναται να οδηγήσουν σε βελτίωση της ανάκτησης κόστους των υπηρεσιών ύδατος, εξετάζεται προσαρμογή χρεώσεων. Ειδικότερα: α. Όταν η τρέχουσα ανάκτηση

κόστους είναι χαμηλή και η τρέχουσα μέση χρέωση/κ.μ. κατανάλωσης είναι υψηλή, επείγει η εξέταση ρυθμίσεων, τόσο βραχυχρόνιων (2 έτη) όσο και μακροχρόνιων (πάνω από 5 έτη), μέσω επενδύσεων για τη μείωση του κόστους. Σε αυτές τις περιπτώσεις η μακροχρόνια έμφαση είναι στην εξοικονόμηση κόστους. Όταν, για αντικειμενικούς λόγους αυτή δεν είναι εφικτή, αντιμετωπίζεται η αύξηση χρεώσεων μόνο ως βαθμιαία σταδιακή προσαρμογή για βελτίωση της ανάκτησης κόστους σε μακροχρόνιο ορίζοντα.

β. Εάν η τρέχουσα μέση χρέωση/κ.μ. κατανάλωσης είναι χαμηλή και η ανάκτηση κόστους υψηλή, προηγείται ο έλεγχος του κόστους πριν αποφασιστεί η προσαρμογή χρεώσεων.

γ. Εάν η ανάκτηση κόστους είναι πολύ χαμηλή, αλλά και η μέση χρέωση/κ.μ. κατανάλωσης είναι χαμηλή, θεωρείται ότι υπάρχει περιθώριο προσαρμογής της χρέωσης για άμεση μερική βελτίωση της ανάκτησης κόστους των υπηρεσιών ύδατος. Η βελτίωση της ανάκτησης και πάλι επιδιώκεται σε μεσοπρόθεσμο (3-5 έτη) και μακροπρόθεσμο (πάνω από 5 έτη) ορίζοντα μετά εξέταση και διόρθωση του κόστους».

7. Επειδή, προβάλλεται ότι οι ρυθμίσεις της προσβαλλομένης κανονιστικής αποφάσεως έχουν τεθεί κατά παράβαση των όρων της εξουσιοδοτικής διατάξεως του άρθρου 12 του ν. 3199/2003. Τούτο, διότι με την ως άνω διάταξη παρέχεται εξουσιοδότηση για τον καθορισμό των επιπέδων ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδατος ανά χρήση, λαμβανομένων υπ' όψιν και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε λεκάνης απορροής. Με την προσβαλλόμενη απόφαση, όμως, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των αιτούντων, δεν καθορίζονται επίπεδα ανάκτησης κόστους στις διάφορες χρήσεις, αλλά προβλέπεται κατ' αρχήν ως υποχρεωτική σε κάθε περίπτωση η πλήρης ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος, χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψιν οι ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής λεκάνης απορροής και οι λοιποί παράγοντες που μνημονεύονται στις εξουσιοδοτικές διατάξεις.

8. Επειδή, η **Οδηγία 2000/60/ΕΚ, οι διατάξεις της οποίας μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο με τον ν.3199/2003 και το π.δ. 51/2007, αποτελεί μία οδηγία - πλαίσιο, η οποία θέτει κοινές αρχές και ένα γενικό πλαίσιο δράσεως που στοχεύει στην προστασία και βιώσιμη χρησιμοποίηση των υδάτων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, με την εν λόγω**

οδηγία αναγνωρίζεται ότι το ύδωρ δεν είναι εμπορικό προϊόν, αλλά αποτελεί προστατευτέα κληρονομιά, η οποία πρέπει να τυγχάνει της κατάλληλης μεταχείρισης. Σκοπός δε της ως άνω θεσπιζομένης ενωσιακής πολιτικής, όπως ρητά εξαγγέλλεται στο προοίμιο της οδηγίας και εξειδικεύεται με τις ρυθμίσεις της, είναι η βελτίωση του υδάτινου περιβάλλοντος της Ένωσης και, ιδίως, η διασφάλιση και διατήρηση της ποιότητας των υδάτων. Προς επίτευξη του σκοπού αυτού, στο πλαίσιο του καθοριζομένου από την οδηγία γενικού πλαισίου δράσεως, τα κράτη μέλη καλούνται να λάβουν σειρά ειδικών μέτρων, τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν και τη χρήση οικονομικών μέσων, εφ' όσον η χρήση τους είναι πρόσφορη προς τον ανωτέρω σκοπό. Ειδικώς για την τιμολόγηση των υπηρεσιών ύδρευσης, η οδηγία απαιτεί προηγούμενη οικονομική ανάλυση με βάση μακροπρόθεσμες προβλέψεις σε σχέση με την προσφορά και τη ζήτηση, η οποία διενεργείται, κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 5 και 9 της οδηγίας, με πλαίσιο αναφοράς τη λεκάνη απορροής ποταμού και με κριτήριο τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, καθώς και το σχέδιο διαχείρισης αυτής, η κατάρτιση του οποίου για κάθε περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού αποτελεί υποχρέωση των κρατών μελών. Στο πλαίσιο αυτό, η ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης, συμπεριλαμβανομένου και του περιβαλλοντικού κόστους, λαμβάνεται υπ' όψιν σύμφωνα, ιδίως, με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει». Από τις ανωτέρω διατάξεις της οδηγίας και, ιδίως, τον δεδηλωμένο σκοπό αυτής, συνιστάμενο στη διασφάλιση της ποιότητας του ύδατος και τη διαχείριση αυτού όχι ως εμπορικού προϊόντος, αλλά ως κοινωφελούς αγαθού, προκύπτει ότι η εθνική πολιτική παροχής υπηρεσιών ύδρευσης, συμπεριλαμβανομένης και της τιμολόγησης αυτών, σχεδιάζεται από τα κράτη μέλη ως πολιτική παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, με βασικό κριτήριο την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της εν λόγω οδηγίας για την προστασία των εσωτερικών, επιφανειακών, παράκτιων και υπογείων υδάτων. Ειδικότερα, οι πολιτικές τιμολόγησης των υπηρεσιών αυτών σχεδιάζονται από τα κράτη μέλη με γνώμονα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (γεωγραφικά, κλιματολογικά κ.λπ.) και τις ειδικές

συνθήκες της κάθε περιοχής (ήτοι, κατ' αρχήν σε επίπεδο λεκάνης απορροής ποταμού), συνεκτιμωμένων και των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών αποτελεσμάτων της ανάκτησης κόστους.

9. Επειδή, το ανωτέρω καθεστώς της οδηγίας υιοθετεί και ο ν. 3199/2003, ο οποίος στο άρθρο 12 αυτού εξουσιοδοτεί την Εθνική Επιτροπή Υδάτων να καθορίσει με απόφασή της τις διαδικασίες, τις μεθόδους και τα επίπεδα ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις αυτού με βάση τα ειδικότερα μνημονευόμενα στο ως άνω άρθρο κριτήρια, τα οποία συμπίπτουν με τα κριτήρια της οδηγίας. Εξ άλλου, το εκδοθέν κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 15 του νόμου π.δ. 51/2007 εξειδικεύει, περαιτέρω, στο άρθρο 8 αυτού τις παρεχόμενες στην Εθνική Επιτροπή Υδάτων οδηγίες για τη θέσπιση των γενικών κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος, επαναλαμβάνοντας την απαίτηση για προηγούμενη οικονομική ανάλυση, η οποία αποτελεί τη νόμιμη προϋπόθεση και το αιτιολογικό έρεισμα της τιμολογιακής πολιτικής, στηρίζεται στην ανάλυση των χαρακτηριστικών συγκεκριμένης περιοχής και διέπεται από την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», κατανέμει, δηλαδή, τα οικονομικά βάρη στους χρήστες των υπηρεσιών ύδατος με γνώμονα τις προκαλούμενες από τις δραστηριότητές τους επιπτώσεις στην κατάσταση των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων.

10. Επειδή, από τις διατάξεις της προσβαλλομένης αποφάσεως της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων, με τις οποίες καθορίζονται οι γενικοί κανόνες τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος, προκύπτει ότι ως κύριος κατευθυντήριο στόχος της τιμολογιακής πολιτικής των παρόχων υπηρεσιών ύδατος τίθεται η ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών αυτών. Ειδικότερα, στο άρθρο 8 της προσβαλλομένης αποφάσεως, σχετικά με τους γενικούς κανόνες τιμολόγησης υπηρεσιών παροχής νερού ύδρευσης και υπηρεσιών αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων, ορίζεται ότι η τιμολογιακή πολιτική διασφαλίζει επαρκή ανάκτηση του κόστους, ενώ στις παραγράφους 1-3 του άρθρου 9 θεσπίζονται συγκεκριμένες ρυθμίσεις για τον τρόπο επίτευξης της

ανάκτησης του συνολικού κόστους κάθε παρόχου. Κατά τις ανωτέρω διατάξεις, πάντως, της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι οποίες πρέπει να ερμηνευθούν κατά τρόπο σύμφωνο προς τις εξουσιοδοτικές διατάξεις του ν. 3199/2003 και του π.δ. 51/2007 και τις αντίστοιχες διατάξεις της οδηγίας 2000/60/EK, η θέσπιση της αρχής της ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδατος δεν έχει την έννοια ότι επιτάσσεται η άμεση και υποχρεωτική επίτευξη της πλήρους ανάκτησης του κόστους από όλους τους φορείς παροχής των υπηρεσιών αυτών, αλλά καθιερώνεται η ανάκτηση του κόστους ως βασική κατεύθυνση της εφαρμοζόμενης τιμολογιακής πολιτικής, υπό την έννοια ότι μέσω της πολιτικής αυτής πρέπει να επιδιώκεται η βελτίωση του ποσοστού ανάκτησης, σε περίπτωση κατά την οποία δεν επιτυγχάνεται η πλήρης κάλυψη του κόστους του παρόχου, προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων συνεκτιμωμένων παραλλήλως και άλλων παραγόντων, όπως οι κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της ανάκτησης. Ερμηνευόμενες υπό την έννοια αυτή, οι σχετικές ρυθμίσεις της προσβαλλομένης αποφάσεως έχουν τεθεί εντός των ορίων της παρασχεθείσης εξουσιοδοτήσεως. Περαιτέρω, όμως, ο στόχος της ανάκτησης του κόστους διατυπώνεται στην προσβαλλόμενη απόφαση κατά τρόπο γενικό, για την παροχή υπηρεσιών ύδατος σε ολόκληρη την επικράτεια, χωρίς να προβλέπεται διαφοροποίηση βάσει των κριτηρίων, τα οποία, τόσο κατά τις εξουσιοδοτικές διατάξεις του ν. 3199/2003 και του π.δ. 51/2007, όσο και κατά τις αντίστοιχες διατάξεις της οδηγίας 2000/60/EK, λαμβάνονται υπ' όψιν κατά την ανάκτηση του κόστους, δηλαδή, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής λεκάνης απορροής, οι κρατούσες γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες και τα δεδομένα που προκύπτουν από την οικονομική ανάλυση της χρήσης του ύδατος. Ειδικότερα, τα ανωτέρω κριτήρια δεν αξιολογούνται για τον καθορισμό της μεθόδου και του επιπέδου ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις, ανά περιοχές λεκάνης απορροής ποταμού, με τη θέσπιση σχετικών ρυθμίσεων, όπως απαιτείται κατά το άρθρο 12 του ν. 3199/2003 και 8 παρ. 4 περ. β του π.δ. 51/2007. Εξ

άλλου, κατά την έννοια των ανωτέρω εξουσιοδοτικών διατάξεων, η θέσπιση τέτοιων ρυθμίσεων επιβάλλεται να γίνεται κατά το στάδιο του καθορισμού των γενικών κανόνων τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος, οι οποίοι στη συνέχεια μπορούν να εξειδικευθούν κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. ε του ν. 3199/2003 και 8 παρ. 3 του π.δ. 51/2007, προκειμένου να τίθεται με σαφήνεια το κανονιστικό πλαίσιο, προς το οποίο οφείλουν να συμμορφώνονται τόσο οι πάροχοι υπηρεσιών ύδατος, κατά τη διαμόρφωση της τιμολογιακής πολιτικής τους, όσο και οι κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές, κατά την έγκριση των τιμολογίων των παρόχων. Περαιτέρω, η θέσπιση τέτοιων γενικών κανόνων με αναφορά στις περιβαλλοντικές, γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες κάθε περιοχής λεκάνης απορροής είναι δυνατή, εν όψει του καθιερούμενου με τις διατάξεις του ν. 3199/2003 και του π.δ. 51/2007 συστήματος κατάρτισης σχεδίων διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών για κάθε υδατικό διαμέρισμα, με αξιοποίηση των δεδομένων που προκύπτουν από τα εν λόγω σχέδια διαχείρισης. Η ρύθμιση, βεβαίως, του τρόπου αξιοποίησης των δεδομένων αυτών, με την ενδεχόμενη πρόβλεψη κατάλληλων διαδικασιών και μεθοδολογίας, απόκειται στην ευχέρεια του κανονιστικού νομοθέτη. Στην προσβαλλόμενη απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων, όμως, δεν έχουν περιληφθεί σχετικές προβλέψεις. Ειδικότερα, στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης εξαγγέλλεται μεν ότι οι ρυθμίσεις της έχουν ως κύριο στόχο να διασφαλίσουν την «επαρκή συνεισφορά των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης σε ποσοστό που καθορίζεται στα εγκεκριμένα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών λαμβάνοντας υπόψη, όπου απαιτείται, τις κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές επιπτώσεις της αποκατάστασης καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματικές συνθήκες», η ανωτέρω γενική πρόβλεψη, όμως, δεν εξειδικεύεται στα επόμενα άρθρα της εν λόγω αποφάσεως, με τη θέσπιση συγκεκριμένων κανόνων και διαδικασιών, με τις οποίες να διασφαλίζεται ότι οι πάροχοι των υπηρεσιών ύδατος προσαρμόζουν την τιμολογιακή τους πολιτική στα δεδομένα που προκύπτουν από τα

εγκεκριμένα σχέδια διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών (πέραν των ειδικών ρυθμίσεων που αφορούν τον καθορισμό του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους πόρου) ούτε προβλέπεται ότι κατά την έγκριση των τιμολογίων των παρόχων από τις αρμόδιες αρχές ελέγχεται η τήρηση των κατευθύνσεων που τίθενται στα σχέδια διαχείρισης, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η τιμολογιακή πολιτική διαμορφώνεται κατά τρόπο σύμφωνο προς τις ανωτέρω επιταγές του νόμου και της οδηγίας, κατ' εκτίμηση των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών αποτελεσμάτων της ανάκτησης και της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει». Περαιτέρω, δεν προσδιορίζονται συγκεκριμένες παράμετροι, κατ' εκτίμηση των οποίων πρέπει να καθορίζεται το επίπεδο ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις, σύμφωνα με τα κριτήρια που μνημονεύονται στο άρθρο 12 του ν.3199/2003. Συνεπώς, με την προσβαλλόμενη απόφαση δεν τίθενται γενικοί κανόνες για την τιμολόγηση των υπηρεσιών ύδατος κατά συνεκτίμηση των κριτηρίων που καθορίζονται στα άρθρα 12 του ν. 3199/2003 και 8 παρ. 4 του π.δ. 51/2007, κανόνες οι οποίοι θα μπορούσαν, περαιτέρω, να εξειδικευθούν κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. ε του ν. 3199/2003. Μόνη δε η θέσπιση της ρυθμίσεως σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους πόρου βάσει των δεδομένων που προκύπτουν από το εκάστοτε ισχύον σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, καθώς και μεμονωμένες προβλέψεις στο άρθρο 9 της προσβαλλόμενης που ενσωματώνουν και περιβαλλοντικά ή κοινωνικά κριτήρια (όπως αυτές των παραγράφων 4.2, 5.2 και 5.3), δεν αρκούν προκειμένου να θεωρηθεί ότι η συνολική ρύθμιση που θεσπίζεται με την προσβαλλόμενη απόφαση ανταποκρίνεται, κατά τρόπο συστηματικό και συνεκτικό, στις προαναφερθείσες απαιτήσεις της οδηγίας και της εθνικής νομοθεσίας.

11. Επειδή, το καθ' ου Δημόσιο με το υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΣΔΥΥ/44025/244/4.5.2022 έγγραφο των απόψεών του προς το Δικαστήριο, καθώς και με το από 10.5.2022 υπόμνημα που κατέθεσε μετά τη συζήτηση της υποθέσεως προβάλλει ότι «η μεγάλη ετερογένεια που επικρατεί στις λεκάνες

απορροής της χώρας όσον αφορά στις γεωγραφικές, κλιματικές και περιβαλλοντικές συνθήκες, το γεγονός ότι οι συνθήκες αυτές είναι ασταθείς και ευμετάβλητες καθώς και ο μεγάλος αριθμός των ΛΑΠ, σαράντα έξι (46) συνολικά, καθιστά αδύνατη τη θέσπιση μέσω της προσβαλλομένης εξειδικευμένων κανόνων για κάθε ΛΑΠ», καθώς και ότι «η τιμολόγηση σε κλίμακες κατανάλωσης καλύπτει, ξεκάθαρα, την απαίτηση λειτουργίας της τιμής ως μηχανισμού ορθολογικής διαχείρισης των ποσοτήτων του νερού δια της αποτροπής τα υπερκατανάλωσης και, ταυτόχρονα, την διασφάλιση της πρόσβασης σε νερό για την κάλυψη των ανθρώπινων αναγκών». Η πρόβλεψη στην παρ. 5 του άρθρου 9 της προσβαλλομένης αποφάσεως σχετικά με την τιμολόγηση των υπηρεσιών ύδατος ανά αύξουσες κλίμακες κατανάλωσης, με αντιστοίχως αυξανόμενα κλιμάκια τελών ογκοχρέωσης, ανταποκρίνεται, πράγματι, στην απαίτηση της οδηγίας 2000/60/EK και των εξουσιοδοτικών διατάξεων του ν. 3199/2003 και του π.δ. 51/2007 για τη λειτουργία της τιμολογιακής πολιτικής των παρόχων ως μέσου ορθολογικής διαχείρισης των υδάτων και αποτροπής της υπερβολικής κατανάλωσης. Στις ίδιες εξουσιοδοτικές διατάξεις, όμως, ρητώς ορίζεται ότι κατά τον καθορισμό των διαδικασιών, της μεθόδου και των επιπέδων ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών ύδατος λαμβάνονται υπ' όψιν παράγοντες, όπως τα χαρακτηριστικά των λεκανών απορροής ή οι γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες της οικείας περιοχής. Εξ άλλου, με την εκδιδόμενη κατά τα άρθρα 12 του ν. 3199/2003 και 8 παρ. 2 του π.δ. 51/2007 απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων δεν απαιτείται να τίθενται οπωσδήποτε εξειδικευμένοι κανόνες τιμολόγησης για κάθε περιοχή λεκάνης απορροής, αλλά γενικοί κανόνες που θα καθορίζουν τη μέθοδο συνεκτίμησης των προαναφερθέντων παραγόντων τόσο από τους παρόχους, κατά τη διαμόρφωση της τιμολογιακής πολιτικής τους, όσο και από τις αρμόδιες αρχές κατά την έγκριση των τιμολογίων των παρόχων. Οι γενικοί δε αυτοί κανόνες είναι δυνατόν να εξειδικεύονται, περαιτέρω, με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. ε' του ν. 3199/2003 και 8 παρ. 3 του π.δ. 51/2007.

12. Επειδή, σύμφωνα με τα ανωτέρω, οι ρυθμίσεις της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν έχουν τεθεί κατ' ορθή χρήση της εξουσιοδοτήσεως που παρέχεται με τις διατάξεις του ν. 3199/2003 και του π.δ. 51/2007, καθ' όσον

δεν λαμβάνουν επαρκώς υπ' όψιν τα κριτήρια που καθορίζονται με τις διατάξεις αυτές. Συνεπώς, για τον λόγο αυτό, βασίμως προβαλλόμενο, η υπό κρίση αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 135275/19.5.2017 απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων, ενώ παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών προβαλλομένων λόγων ακυρώσεως.

Διά ταύτα

Δέχεται την αίτηση ως προς τους αιτούντες πρώτη (1η) έως και δέκατο (10ο), κατά τη σειρά αναγραφής τους στο δικόγραφο, κατά το αιτιολογικό.

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. 135275/19.5.2017 απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου ως προς τους αιτούντες, ως προς τους οποίους γίνεται δεκτή η αίτηση, καθώς και ως προς την ενδέκατη των αιτούντων, ως προς την οποία καταργήθηκε η δίκη με την 92/2022 απόφαση της πενταμελούς συνθέσεως του Τμήματος.

Επιβάλλει στο Δημόσιο τη δικαστική δαπάνη των αιτούντων, ως προς τους οποίους γίνεται δεκτή η αίτηση, η οποία ανέρχεται στο ποσό των χιλίων τριακοσίων ογδόντα (1380) ευρώ (για τη σύνταξη του δικογράφου της αιτήσεως ακυρώσεως και την παράσταση κατά τη συζήτηση της υποθέσεως στην πενταμελή και την επταμελή σύνθεση του Δ' Τμήματος).

2. ΣτΕ 1669/2022 Δ' Τμήμα (επταμελής σύνθεση)

Πρόεδρος: Μ. Καραμανώφ

Εισηγητής: Η. Μάζος, Σύμβουλος Επικρατείας

Δικηγόροι: Α. Ηλιάδου (αιτούσα), Γ. Δελλής, Μ. Ανδρικόπουλος, Γ. Βλάχος, Α. Σκουτέρη (παρεμβαίνοντες), Δ. Σωτηροπούλου (ΡΑΕ), Π. Καραστεργίου, Κ. Νασοπούλου (ΝΣΚ)

Αγορά ηλεκτρικής ενέργειας - Δημοπρασίες Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας

Ο χαρακτηρισμός από την κανονιστικώς δρώσα Διοίκηση, ως μεταβλητών δαπανών των ορυχείων της ΔΕΗ Α.Ε., εκείνων που «μεταβάλλονται με το επίπεδο εξόρυξης και παραγωγής λιγνίτη» δεν εχώρησε κατά πρόδηλη παραγνώριση των κριτηρίων

της εξουσιοδοτικής διατάξεως του άρθρου 139 παρ. 1 – 3 του ν. 4389/2016 ούτε αντίκειται στην παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου.

Το επίμαχο μέτρο καθορισμού της τιμής εκκίνησης των προσφορών για τα δημοπρατούμενα από την αιτούσα εταιρεία προθεσμιακά προϊόντα ηλεκτρικής ενέργειας, με βάση τα μεταβλητά κόστη των λιγνιτικών και υδροηλεκτρικών μονάδων της, δεν παρίσταται ως προδήλως μη συναφές ή απρόσφορο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από τον νόμο σκοπού μέτρο ούτε, περαιτέρω, υπερβαίνει, και μάλιστα προδήλως, όπως απαιτείται κατά τα προαναφερθέντα, το απαραίτητο για την πραγματοποίηση του σκοπού αυτού μέτρο.

Ο επίδικος Μηχανισμός ΝΟΜΕ δεν συνιστά κρατική ενίσχυση και δεν συνέτρεχε, ως εκ τούτου, υποχρέωση κοινοποίησης των σχετικών διατάξεων στην Επιτροπή, κατά το άρθρο 108 παρ. 3 της Συνθήκης.

1. ...

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή, που συμπληρώνεται με το από 22.9.2017 δικόγραφο προσθέτων λόγων, ζητείται η ακύρωση α) της Κοινής Υπουργικής Απόφασης ΑΠΕΗ/ΛΓ/Φ1/οικ.182348/24.8.2016 των Υπουργών Οικονομικών αφενός και Περιβάλλοντος και Ενέργειας αφετέρου, με τίτλο «Καθορισμός της μεθοδολογίας προσδιορισμού κατώτατης τιμής προσφοράς δημοπρατούμενων προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας και της εξ αυτής προκύπτουσας τιμής για την πρώτη περίοδο εφαρμογής του μηχανισμού» (ΦΕΚ Β΄ 2848/ 7.9.2016), β) της απόφασης 329/23.9.2016 της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΕ), με τίτλο «Έγκριση του Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας» (ΦΕΚ Β΄ 3164/30.9.2016) και γ) της απόφασης 353/11.10.2016 της ΡΑΕ, με τίτλο «Καθορισμός ετήσιας ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας που διατίθεται μέσω των δημοπρασιών πώλησης προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση, καταμερισμός της ποσότητας σε επιμέρους προθεσμιακά προϊόντα και πρόγραμμα διεξαγωγής των δημοπρασιών σύμφωνα με το άρθρο 138 παρ. 1 ν. 4389/2016, όπως ισχύει» (ΦΕΚ Β΄ 3314 /14.10.2016).

3. ...

4. Επειδή, ρυθμίσεις σχετικές με την απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας περιέλαβαν οι οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 96/92/ΕΚ (L 27), 2003/54/ΕΚ (L 76) και 2009/72/ΕΚ (L 211). Με

την τελευταία αυτή οδηγία (2009/72/EK) επιδιώκεται η «βελτίωση και ολοκλήρωση ανταγωνιστικών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας» στην Ευρωπαϊκή Ένωση (άρθρο 1) προκειμένου να ενισχυθούν, μεταξύ άλλων, η οικονομική ανταγωνιστικότητα, η ασφάλεια του εφοδιασμού καθώς και η προστασία των καταναλωτών και του περιβάλλοντος. Συναφώς, στο προοίμιο της οδηγίας (σημείο 37) αναφέρονται και τα εξής: «Η εγκαθίδρυση εικονικών εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής –νοουμένων ως πρόγραμμα απελευθέρωσης ηλεκτρικής ενέργειας με το οποίο μια επιχείρηση παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είναι υποχρεωμένη είτε να πωλήσει είτε να καταστήσει διαθέσιμη μια ορισμένη ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας ή να χορηγήσει πρόσβαση σε μέρος του παραγωγικού δυναμικού της στους ενδιαφερόμενους προμηθευτές για ορισμένο χρονικό διάστημα– είναι ένα από τα πιθανά μέτρα για την προώθηση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού και την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς».

5. Επειδή, οι ανωτέρω οδηγίες μεταφέρθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με τους νόμους 2773/1999 (ΦΕΚ Α΄ 286), 3426/2005 (ΦΕΚ Α΄ 309) και 4001/2011 (ΦΕΚ Α΄ 179) αντιστοίχως, με τους οποίους ελήφθησαν μέτρα για την απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στους κλάδους της παραγωγής και της προμήθειας. Εξάλλου, με κανονιστικές διατάξεις, που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση των εν λόγω νομοθετημάτων, καθορίστηκαν οι μηχανισμοί καθώς και οι τεχνικοί και οικονομικοί κανόνες που διέπουν την διαχείριση και λειτουργία του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας αφενός και τις αντίστοιχες συναλλαγές αφετέρου, οι οποίες προκύπτουν από την λειτουργία της χονδρεμπορικής αγοράς ενέργειας (Ημερήσιος Ενεργειακός Προγραμματισμός, ΗΕΠ, βλ. ιδίως Κώδικας Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας, απόφαση ΡΑΕ 56/31.1.2012, ΦΕΚ Β΄ 104/2012). Ως προς τις ρυθμίσεις της λειτουργίας της αγοράς αυτής, η χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας λειτουργεί βάσει ενός υποχρεωτικού μηχανισμού χονδρικής της «επόμενης ημέρας», με τον οποίο «επιλύεται» καθημερινά ο Ημερήσιος Ενεργειακός Προγραμματισμός. Στο πλαίσιο του ΗΕΠ, η πώληση ηλεκτρικής ενέργειας εντός της Ελλάδος πραγματοποιείται με την συμμετοχή στην αγορά αυτή, σε πρώτη φάση

την προηγούμενη ημέρα από αυτήν του εφοδιασμού, και την υποβολή προσφορών έγχυσης εκ μέρους των παραγωγών και δηλώσεων φορτίου εκ μέρους των εκπροσώπων φορτίου (προμηθευτών). Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 του προμνησθέντος Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΚΣΗΕ), διά της εγγραφής στο Μητρώο Συμμετεχόντων οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς συνάπτουν με τον Λειτουργό της Αγοράς (ΛΑΓΗΕ Α.Ε.) «Σύμβαση Συναλλαγών ΗΕΠ». Δυνάμει της εν λόγω Συμβάσεως οι Συμμετέχοντες αφενός λαμβάνουν τις πληρωμές που τους αναλογούν και αφετέρου υποχρεούνται να εξοφλούν τις χρεώσεις που τους βαρύνουν (άρθρα 1 παρ. 3 και 58 του ανωτέρω Κώδικα Συναλλαγών). Ειδικότερα, οι υποβάλλοντες προσφορές έγχυσης (ιδίως οι παραγωγοί) λαμβάνουν αμοιβή για την ενέργεια που εγχέουν στο Σύστημα και οι Εκπρόσωποι Φορτίου (ιδίως οι προμηθευτές) καταβάλλουν πληρωμές για την ενέργεια που απορροφούν από το Σύστημα. Οι ως άνω πληρωμές πραγματοποιούνται μέσω της εταιρείας ΛΑΓΗΕ Α.Ε., η οποία αποτελεί τον εκ του νόμου αποκλειστικό εκκαθαριστή της αγοράς (άρθρο 118 του ν. 4001/2011) και τον υποχρεωτικό ενδιάμεσο φορέα μεταξύ παραγωγών και προμηθευτών. Ως εκ τούτου, η ΛΑΓΗΕ Α.Ε. εκκαθαρίζει τις πιστώσεις (προς τους παραγωγούς) και τις χρεώσεις (προς τους προμηθευτές), οι οποίες προκύπτουν από τις εγχύσεις και απορροφήσεις, αντιστοίχως, ηλεκτρικής ενέργειας στο Σύστημα. Στο πλαίσιο του ΗΕΠ, η πληρωμή των παραγωγών που εγχέουν ενέργεια στο Σύστημα προέρχεται από τις αντίστοιχες καταβολές των προμηθευτών (Εκπροσώπων Φορτίου), οι οποίοι απορροφούν την ενέργεια. Προκειμένου δε περί των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας από ορυκτά (συμβατικά) καύσιμα, προβλέπεται η συμμετοχή τους στον ΗΕΠ, ήτοι στην προπεριγραφείσα χονδρεμπορική αγορά που λειτουργεί βάσει προσφορών, διά της οποίας προσδιορίζεται η διαμορφούμενη σύμφωνα με τους κανόνες της ελεύθερης αγοράς (προσφορά-ζήτηση) Οριακή Τιμή του Συστήματος (ΟΤΣ) βάσει της υψηλότερης τιμής προσφοράς για έγχυση στο Σύστημα από μονάδα παραγωγής εντασσόμενη στον ΗΕΠ, με την οποία αμείβονται οι

παραγωγοί για την ενέργεια που εγχέουν ημερησίως (την οποία πληρώνουν οι προμηθευτές για την ενέργεια που απορροφούν ημερησίως), πλέον ορισμένων προσθέτων διοικητικά οριζόμενων αμοιβών (βλ. και ΣΤΕ Ολομ. 3366/2015).

6. Επειδή, ο ν. 4336/2015 («Συνταξιοδοτικές διατάξεις – Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης», ΦΕΚ Α΄ 94) όρισε στο άρθρο 3, Ενότητα Γ΄, παράγραφος 4.3, τα εξής: «Ενέργεια: Οι ελληνικές αγορές ενέργειας χρειάζονται ευρείας κλίμακας μεταρρυθμίσεις προκειμένου να ευθυγραμμιστούν με τη νομοθεσία και τις πολιτικές της ΕΕ, να καταστούν πιο σύγχρονες και ανταγωνιστικές, να μειωθούν οι μονοπωλιακές πρόσδοδοι και οι ανεπάρκειες, να προωθηθεί η καινοτομία, να δημιουργηθούν ευνοϊκές συνθήκες για την ευρύτερη υιοθέτηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και του φυσικού αερίου και να διασφαλισθεί η μετακύλιση στους καταναλωτές των οφελών που θα προκύψουν από όλες αυτές τις αλλαγές. [...] Τον Σεπτέμβριο του 2015, οι αρχές θα συζητήσουν με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον σχεδιασμό του συστήματος δημοπρασιών NOME [Nouvelle Organisation du Marché de l'Electricité], με στόχο να μειωθούν κατά 25% τα μερίδια λιανικής και χονδρικής αγοράς της ΔΕΗ και να πέσουν κάτω από το 50% έως το 2020, ενώ οι οριακές τιμές θα καλύπτουν το κόστος παραγωγής και θα συμμορφώνονται πλήρως με τους κανόνες της ΕΕ. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η επίτευξη συμφωνίας για το NOME έως τα τέλη Οκτωβρίου 2015, οι αρχές θα συμφωνήσουν με τους θεσμούς διαρθρωτικά μέτρα τα οποία θα εγκριθούν αμέσως και θα οδηγήσουν στα ίδια αποτελέσματα που αναφέρονται ανωτέρω όσον αφορά τα μερίδια αγοράς και τα χρονοδιαγράμματα (βασικό παραδοτέο). Σε κάθε περίπτωση, έως το 2020 καμία επιχείρηση δεν θα μπορεί να παράγει ή να εισάγει, άμεσα ή έμμεσα, πάνω από το 50% της συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται και εισάγεται στην Ελλάδα (νομοθεσία που θα θεσπιστεί ως προαπαιτούμενο)». Ο ίδιος νόμος στην υποπαράγραφο Β.2 του άρθρου 2 όρισε τα ακόλουθα: «Ρυθμίσεις για την ηλεκτρική ενέργεια: Από 1.1.2020, καμία επιχείρηση η οποία δραστηριοποιείται σε αγορές ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο

σύστημα και δίκτυο της χώρας, δεν επιτρέπεται να παράγει ή να εισάγει σ' αυτό, άμεσα ή έμμεσα, ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνόλου της ηλεκτρικής ενέργειας από εγχώριες μονάδες παραγωγής και εισαγωγές, σε ετήσια βάση».

7. Επειδή, προς εκπλήρωση των δεσμεύσεων που ανελήφθησαν με τον ανωτέρω ν. 4336/2015 εκδόθηκε η απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής (ΚΥΣΟΙΠ) 35/25.5.2016 (ΦΕΚ Β' 1473), με την οποία - όπως αυτή συμπληρώθηκε με την απόφαση 38/6.6.2016 του ίδιου οργάνου (ΦΕΚ Β' 1593)- γίνεται αναφορά στα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του ως άνω Μηχανισμού NOME.

8. Επειδή, ρυθμίσεις σχετικές με το σύστημα δημοπρασιών NOME («Θέσπιση Μηχανισμού Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας από τη ΔΕΗ Α.Ε. μέσω Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας με Φυσική Παράδοση») περιέλαβε, στο Υποκεφάλαιο Α' (άρθρα 133 έως 141) του Κεφαλαίου Η' αυτού, ο ν. 4389/2016 («Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ Α' 94/27.5.2016). Τα εν λόγω άρθρα, όπως ίσχυαν κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο, προέβλεπαν τα εξής: Άρθρο 133 «Σκοπός. Σκοπός των διατάξεων του Υποκεφαλαίου Α' είναι η λήψη ρυθμιστικών μέτρων με σκοπό την ισότιμη πρόσβαση Επιλέξιμων Προμηθευτών Ηλεκτρικής Ενέργειας στο εγχώριο ενεργειακό μίγμα, την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των Προμηθευτών και τη βελτίωση της ποιότητας και των τιμών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στους τελικούς καταναλωτές. Τα ανωτέρω ρυθμιστικά μέτρα λαμβάνονται κατ' εφαρμογή της διάταξης της παρ. 4.3, της Ενότητας Γ' του άρθρου 3 του ν. 4336/2015 (Α' 94)». Άρθρο 134 «Ορισμοί. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου ισχύουν οι ορισμοί των διατάξεων του άρθρου 2 του ν. 4001/2011 (Α' 179), καθώς και οι ακόλουθοι: - Βιομηχανικοί καταναλωτές: Τα νομικά πρόσωπα τα οποία είναι συνδεδεμένα είτε (α) στο Ελληνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ), υπερευπηλής ή υψηλής τάσης είτε (β) στο Ελληνικό Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΗΕ) μέσης τάσης με ετήσια κατανάλωση άνω των 13GWh. - Επιλέξιμοι Προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας: Οι Προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν δικαίωμα συμμετοχής στις

δημοπρασίες πώλησης προθεσμιακών προϊόντων με φυσική παράδοση, σύμφωνα με το άρθρο 136. - Δικαιούχοι Χρήσης: Οι Επιλέξιμοι Προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίοι απέκτησαν προθεσμιακά προϊόντα ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση είτε απευθείας μέσω των δημοπρασιών του άρθρου 135 είτε μέσω της δευτερογενούς αγοράς, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 140. - Λειτουργός της Αγοράς: Η εταιρεία με την επωνυμία “Λειτουργός Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε.” και με το διακριτικό τίτλο “ΛΑΓΗΕ Α.Ε.”, που προβλέπεται στο άρθρο 117 του ν. 4001/2011 (Α΄ 179)». Άρθρο 135 «Δημοπρασίες πώλησης προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση. 1. Θεσπίζεται μηχανισμός πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας από την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (εφεξής “ΔΕΗ Α.Ε.”), δυνάμει δημοπρασιών προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση, μέσω του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού (ΗΕΠ) και με ρυθμιστικά καθοριζόμενη τιμή εκκίνησης, προς τους Επιλέξιμους Προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας του άρθρου 136. Σκοπός του μηχανισμού είναι η ανακατανομή των μεριδίων στην λιανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα, των μεριδίων της ΔΕΗ Α.Ε. και των εναλλακτικών παροχών, από το ποσοστό, που κατείχε τον Αύγουστο του έτους 2015 η ΔΕΗ Α.Ε., σε ποσοστό μικρότερο του 50%, μέχρι και το έτος 2019. 2 [άρθρο τρίτο παρ. 1 ν. 4393/2016, ΦΕΚ Α΄ 106] Η ετήσια ποσότητα της ηλεκτρικής ενέργειας προς δημοπράτηση πρέπει να ισούται κατ’ έτος, με τα ακόλουθα ποσοστά απομείωσης σε σχέση με τον Αύγουστο του 2015, του μεριδίου της ΔΕΗ Α.Ε. στη λιανική αγορά του διασυνδεδεμένου συστήματος, πολλαπλασιασμένο με το συνολικό όγκο στο διασυνδεδεμένο σύστημα τον προηγούμενο χρόνο: (α) Για το έτος 2016: Οκτώ ποσοστιαίες μονάδες (8%), (β) Για το έτος 2017: Δώδεκα ποσοστιαίες μονάδες (12%), (γ) Για το έτος 2018: Δεκατρείς ποσοστιαίες μονάδες (13%), (δ) Για το έτος 2019: Δεκατρείς ποσοστιαίες μονάδες (13%). 3 [άρθρο τρίτο παρ. 2 ν. 4393/ 2016] Στην περίπτωση κατά την οποία η απομείωση του μεριδίου της ΔΕΗ Α.Ε. στη λιανική αγορά του Διασυνδεδεμένου Συστήματος υπερβαίνει κατά δύο (2) ποσοστιαίες μονάδες το στόχο απομείωσης του αντίστοιχου εξαμήνου, όπως αυτός προσδιορίζεται από τη διαίρεση του ετήσιου στόχου σε αντίστοιχα

εξάμηνα, η ΡΑΕ, με απόφασή της η οποία λαμβάνεται κατά τα προβλεπόμενα στην περίπτωση α΄ του άρθρου 138, δύναται να προβαίνει στην μείωση των προς δημοπράτηση ποσοτήτων του τρίτου εξαμήνου από την παρέλευση του εξαμήνου αναφοράς, με ισοδύναμη απομείωση των προς δημοπράτηση ποσοτήτων του εξαμήνου αυτού. 4 [άρθρο τρίτο παρ. 2 ν. 4393/2016] Στην περίπτωση κατά την οποία η απομείωση του μεριδίου της ΔΕΗ Α.Ε. στη λιανική αγορά του Διασυνδεδεμένου Συστήματος υπολείπεται κατά δύο (2) ποσοστιαίες μονάδες του στόχου απομείωσης του αντίστοιχου εξαμήνου, όπως αυτός προσδιορίζεται από τη διαίρεση του ετήσιου στόχου σε αντίστοιχα εξάμηνα, η ΡΑΕ, με απόφασή της η οποία λαμβάνεται κατά τα προβλεπόμενα στην περίπτωση α΄ του άρθρου 138, προβαίνει στην αύξηση των προς δημοπράτηση ποσοτήτων του τρίτου εξαμήνου από την παρέλευση του εξαμήνου αναφοράς, με ισοδύναμη αύξηση των προς δημοπράτηση ποσοτήτων του εξαμήνου αυτού. 5. Ως εξάμηνο αναφοράς προσδιορίζεται το χρονικό διάστημα στο οποίο αφορά η Έκθεση Επιπτώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 141». Άρθρο 136 «Επιλέξιμοι Προμηθευτές Ηλεκτρικής Ενέργειας 1. Δικαίωμα συμμετοχής στις δημοπρασίες πώλησης προθεσμιακών προϊόντων κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 140 έχουν οι Προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίοι είναι κάτοχοι αδειών προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο συμμετεχόντων του Συστήματος Συναλλαγών Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού ("ΗΕΠ") και στο Μητρώο Επιλέξιμων Προμηθευτών στις Δημοπρασίες Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας, τα οποία τηρεί ο Λειτουργός της Αγοράς. 2. Η ΔΕΗ Α.Ε., καθώς και οι Βιομηχανικοί Καταναλωτές, οι οποίοι είναι κάτοχοι αδειών προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και είναι εγγεγραμμένοι στο ανωτέρω Μητρώο Συμμετεχόντων του Συστήματος Συναλλαγών Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού ("ΗΕΠ"), δεν έχουν δικαίωμα συμμετοχής ως αγοραστές στις ανωτέρω δημοπρασίες. Από τον περιορισμό αυτό εξαιρούνται οι βιομηχανικοί καταναλωτές οι οποίοι διατηρούν ή αναπτύσσουν διακριτή δραστηριότητα προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στη λιανική αγορά. 3 [άρθρο τρίτο παρ. 3 ν. 4393/ 2016] Η ΡΑΕ και ο Λειτουργός της Αγοράς αναπτύσσουν και εφαρμόζουν κατάλληλους ελεγκτικούς μηχανισμούς, οι οποίοι προβλέπονται και εξειδικεύονται στον Κώδικα Συναλλαγών

Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας, προς επίτευξη των οριζομένων στην παράγραφο 2 και προς διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά της ενέργειας». Άρθρο 137 «Υποχρέωση παράδοσης. Η ΔΕΗ Α.Ε. υποχρεούται, με τη συμμετοχή της στον ΗΕΠ, να εξασφαλίζει την παράδοση των ποσοτήτων ενέργειας που αντιστοιχούν στα προθεσμιακά προϊόντα ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση στους Δικαιούχους Χρήσης των προϊόντων αυτών. Στην περίπτωση πραγματικής αδυναμίας εξασφάλισης της παράδοσης των ανωτέρω ποσοτήτων ενέργειας, ισχύουν τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 140». Άρθρο 138 «Ετήσια ποσότητα, καταμερισμός, πρόγραμμα δημοπράτησης και τεχνικά χαρακτηριστικά προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση. 1. Με απόφαση της ΡΑΕ, κατόπιν εισήγησης του Λειτουργού της Αγοράς, καθορίζονται: (α) Η ετήσια ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας, που διατίθεται μέσω των ανωτέρω δημοπρασιών πώλησης προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση, (β) ο καταμερισμός, για κάθε δημοπρασία, της ανωτέρω ετήσιας ποσότητας σε επιμέρους προθεσμιακά προϊόντα ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση, (γ) το πρόγραμμα διεξαγωγής των δημοπρασιών και (δ) τα τεχνικά χαρακτηριστικά των ανωτέρω δημοπρατούμενων προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση, ως αυτά εξειδικεύονται στον Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας. 2. Η πρώτη δημοπρασία θα έχει διεξαχθεί μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2016 και η φυσική παράδοση των προϊόντων θα λάβει χώρα εντός του τετάρτου τριμήνου του 2016». Άρθρο 139 «Μεθοδολογία προσδιορισμού κατώτατης τιμής προσφοράς των δημοπρατούμενων προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας. 1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας ..., η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη της ΡΑΕ, καθορίζεται η μεθοδολογία προσδιορισμού, καθώς και η εξ αυτής προκύπτουσα κατώτατη τιμή προσφοράς των δημοπρατούμενων προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας. Η ανωτέρω κοινή υπουργική απόφαση εκδίδεται εντός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. 2. Η μεθοδολογία προσδιορισμού της

κατώτατης τιμής βασίζεται στα μεταβλητά κόστη των λιγνιτικών και υδροηλεκτρικών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ Α.Ε. και καθορίζει την αναλογία του μίγματος λιγνιτικής και υδροηλεκτρικής παραγωγής. 3. Το μεταβλητό κόστος των λιγνιτικών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ Α.Ε. αποτελείται από τα κάτωθι στοιχεία κόστους: (α) Μεταβλητά κόστη των ορυχείων της ΔΕΗ Α.Ε., βάσει των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, (β) Κόστος αγοράς καυσίμων από τρίτους, με βάση τη μοναδιαία τιμή καυσίμου στη σχετική σύμβαση αγοραπωλησίας, (γ) Ειδικό Τέλος Λιγνίτη, κατά την υπ' αριθμ. Δ5/Β/οικ.3982 (3)/16.2.2012 (Β' 342) απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ως ισχύει που επιβαρύνουν τη λιγνιτική παραγωγή, ως αυτό εκφράζεται σε ποσό ευρώ (€) ανά Mwh. (δ) Ειδικό Κόστος Εκκίνησης. (ε) Μεταβλητά κόστη λειτουργίας και συντήρησης. (στ) Κόστη αγοράς δικαιωμάτων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. 4. Τα ανωτέρω κόστη, θεωρούνται μεταβλητά μόνον εφόσον εξαρτώνται από τον όγκο παραγωγής (Mwhs) των λιγνιτικών μονάδων. 5. Το κόστος αγοράς δικαιωμάτων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα υπολογίζεται ετησίως βάσει του αντίστοιχου δωδεκάμηνου συμβολαίου μελλοντικής εκπλήρωσης του Ευρωπαϊκού Χρηματιστηρίου Ενέργειας (European Energy Exchange – EEX), ως ισχύει κατά το μήνα Δεκέμβριο του προηγούμενου έτους από το έτος εφαρμογής της αντίστοιχης κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 1». Άρθρο 140 «Οργάνωση και διεξαγωγή των δημοπρασιών. 1. Αρμόδιος για την οργάνωση και διεξαγωγή των ανωτέρω δημοπρασιών πώλησης προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση είναι ο Λειτουργός της Αγοράς. Για την παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών του ο Λειτουργός της Αγοράς εισπράττει τέλη. Το ύψος των τελών καθορίζεται από τη ΡΑΕ, κατόπιν εισήγησης του Λειτουργού της Αγοράς, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας. Για το σκοπό αυτόν ο Λειτουργός της Αγοράς υποχρεούται να τηρεί τους αναγκαίους διακριτούς λογαριασμούς. 2. Η οργάνωση και διεξαγωγή των ανωτέρω δημοπρασιών διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας, ο οποίος καταρτίζεται από τον Λειτουργό

της Αγοράς και υποβάλλεται στη ΡΑΕ μέχρι το τέλος Ιουνίου 2016. Η ΡΑΕ, κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 29 του ν. 4001/2011 (Α' 179) και αφού προβεί σε τυχόν τροποποιήσεις και προσθήκες, εκδίδει με απόφασή της τον Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο Κώδικας τροποποιείται, είτε με πρωτοβουλία της ΡΑΕ είτε κατόπιν αιτήματος του Λειτουργού ή τρίτων προσώπων που έχουν έννομο συμφέρον, κατ' εφαρμογή της διαδικασίας του προηγούμενου εδαφίου.

3. Με τον Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας ρυθμίζονται ιδίως:

- α) Η θέσπιση Μητρώου Επιλέξιμων Προμηθευτών στις Δημοπρασίες Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας και η διαδικασία εγγραφής των Επιλέξιμων Προμηθευτών Ηλεκτρικής Ενέργειας σε αυτό.
- β) Ο τύπος και η διαδικασία οργάνωσης και διεξαγωγής των δημοπρασιών πώλησης προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση, με πλειοδοτικούς διαγωνισμούς, καθώς και ο τύπος και ο χρόνος υποβολής των προσφορών και η οργάνωση και λειτουργία δευτερογενούς αγοράς, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται μέσω του ΗΕΠ η φυσική παράδοση των προϊόντων στην εγχώρια κατανάλωση και στις εξαγωγές.
- γ) Η διαδικασία έκδοσης και το βασικό περιεχόμενο του τεύχους των τεχνικών χαρακτηριστικών των δημοπρατούμενων προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση, ως προβλέπονται στην περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 138.
- δ) Οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των Επιλέξιμων Προμηθευτών Ηλεκτρικής Ενέργειας, του Λειτουργού της Αγοράς και της ΔΕΗ Α.Ε. σε σχέση με τις δημοπρασίες πώλησης προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και η μεταξύ τους συνεργασία με σκοπό την ομαλή λειτουργία τους.
- ε) Τυχόν εξειδίκευση και συμπλήρωση των αρμοδιοτήτων του Λειτουργού της Αγοράς, όπως καθορίζονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου και στις λοιπές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
- στ) Το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ του Λειτουργού της Αγοράς και των Διαχειριστών του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ) και του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΗΕ) και λοιπών φορέων, ιδίως όσον αφορά τις απαιτήσεις ανταλλαγής δεδομένων.
- ζ) Οι

ελεγκτικοί μηχανισμοί προς επίτευξη των προβλεπόμενων στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 136. η) Η διαδικασία για τη χρονική δήλωση χρήσης των ποσοτήτων ενέργειας των ανωτέρω προθεσμιακών προϊόντων. θ) Οι κανόνες και οι διαδικασίες κάλυψης, εκκαθάρισης και διακανονισμού των συναλλαγών, καθώς και θέματα προκαταβολών, ρητρών, προπληρωμών και εξόφλησης, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων αδυναμίας επίλυσης του ΗΕΠ. ι) Αντιμετώπιση περιπτώσεων πραγματικής αδυναμίας εξασφάλισης της παράδοσης των ανωτέρω ποσοτήτων ενέργειας μέσω του ΗΕΠ σε συμφωνία με τα προβλεπόμενα στην πρότυπη Γενική Συμφωνία Παράδοσης – Παραλαβής ηλεκτρικής ενέργειας (General Agreement Concerning the Delivery and Acceptance of Electricity) του Ευρωπαϊκού Συνδέσμου Εμπόρων Ενέργειας (European Federation of Energy Traders). ια) Η τήρηση των αναγκαίων λογαριασμών για τη λειτουργία των δημοπρασιών προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση και για τον διακανονισμό των συναλλαγών. ιβ) Οι διαδικασίες έγκρισης από τη ΡΑΕ των τελών για την ανάκτηση από τον Λειτουργό της Αγοράς του κόστους των δημοπρασιών προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση. ιγ) Η επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των Επιλέξιμων Προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας, των Δικαιούχων Χρήσης και της ΔΕΗ Α.Ε. με τον Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας. ιδ) Οι κανόνες για τη διασφάλιση της αδιάλειπτης, απρόσκοπτης και ασφαλούς λειτουργίας των πληροφοριακών συστημάτων του Λειτουργού της Αγοράς σε σχέση με τη διενέργεια των δημοπρασιών πώλησης προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση. ιε) Ο τρόπος και η διαδικασία δημοσίευσης των απαραίτητων πληροφοριών για τη λειτουργία των δημοπρασιών πώλησης προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση και τη συμμετοχή σε αυτές. ιστ) Ο τρόπος και η διαδικασία προστασίας των εμπορικά ευαίσθητων δεδομένων των Δικαιούχων Προμηθευτών και της ΔΕΗ Α.Ε. ιζ) Τα στοιχεία και η διαδικασία υποβολής τους στη ΡΑΕ από το Λειτουργό της Αγοράς, για την κατάρτιση της Έκθεσης Επιπτώσεων του άρθρου 141. ιη) Η διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών στο πλαίσιο εφαρμογής του Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών

Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας. ιθ) Κάθε άλλη ρύθμιση απαραίτητη για την εύρυθμη, διαφανή και αποδοτική λειτουργία των δημοπρασιών πώλησης προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση». Άρθρο 141 «Έκθεση Επιπτώσεων, παρακολούθηση εφαρμογής και συναφείς ενέργειες. 1. Η ΡΑΕ παρακολουθεί την εφαρμογή του μηχανισμού του άρθρου 135 και συντάσσει, ανά εξάμηνο, Έκθεση Επιπτώσεων σχετικά: α) Με την αποτελεσματικότητά του, βάσει των διαμορφούμενων μεριδίων των Προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας στη λιανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, όπως αυτά ανακοινώνονται στα Μηνιαία Δελτία Συστήματος Συναλλαγών ΗΕΠ, τα οποία καταρτίζονται από τον Λειτουργό της Αγοράς και βάσει πληροφοριών που παρέχονται από την ΑΔΜΗΕ Α.Ε. και την ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε. β) Με τις επιπτώσεις στις λιανικές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας όπως αυτή πωλείται από τους προμηθευτές σε επιχειρήσεις και οικιακούς καταναλωτές. γ) Με το βαθμό κατά τον οποίο η λειτουργία του μηχανισμού λαμβάνει υπόψη και εξυπηρετεί την προοπτική μετάβασης στο Ευρωπαϊκό Μοντέλο Στόχο (Target Model). 2. Η Έκθεση Επιπτώσεων, για κάθε εξάμηνο αναφοράς, υποβάλλεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το οποίο μεριμνά, ώστε μέσω της λειτουργίας του μηχανισμού του άρθρου 135 να διασφαλίζονται συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού και προστασίας του καταναλωτή».

9. Επειδή, κατ' επίκληση των ανωτέρω άρθρων 133 έως 141 του ν. 4389/2016, του ν. 4336/2015 και του ν. 4009/2011 εκδόθηκαν κατά σειρά οι τρεις προσβαλλόμενες με την κρινόμενη αίτηση πράξεις: α) η Κοινή Απόφαση ΑΠΕΗΛ/Γ/Φ1/οικ.182348/24.8.2016 των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας περί του καθορισμού της μεθοδολογίας προσδιορισμού κατώτατης τιμής προσφοράς δημοπρατούμενων προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας και της εξ αυτής προκύπτουσας τιμής για την πρώτη περίοδο εφαρμογής του μηχανισμού (ΦΕΚ Β' 2848/7.9.2016), β) η απόφαση 329/23.9.3016 της ΡΑΕ, με τον οποίο εγκρίθηκε ο Κώδικας Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΦΕΚ Β' 3164/ 30.9.2016), και γ) η απόφαση 353/11.10.2016 της ΡΑΕ περί του καθορισμού της ετήσιας ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας, που διατίθεται μέσω των δημοπρασιών πώλησης

προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση, καταμερισμού της ποσότητας σε επιμέρους προθεσμιακά προϊόντα και προγράμματος διεξαγωγής των δημοπρασιών σύμφωνα με το άρθρο 138 παρ. 1 του ν. 4389/2016, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο (ΦΕΚ Β΄ 3314/14.10.2016).

10. Επειδή, με έννομο συμφέρον και παραδεκτώως κατά τα λοιπά παρεμβαίνουν υπέρ του κύρους των προσβαλλομένων με αυτοτελή δικόγραφα οι ανώνυμες εταιρείες α) «Μυτιληναίος Α.Ε. - Όμιλος Επιχειρήσεων», β) «ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», γ) «ELPEDISON ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και δ) «ΚΕΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ Α.Ε.», οι οποίες κατέχουν άδειες προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε τελικούς καταναλωτές και είναι εγγεγραμμένες με την ιδιότητα αυτή στο Μητρώο Συμμετεχόντων της ΛΑΓΗΕ Α.Ε., έχουν δε δικαίωμα συμμετοχής στις δημοπρασίες ΝΟΜΕ που αφορούν οι προσβαλλόμενες πράξεις. Με έννομο συμφέρον παρεμβαίνουν, επίσης, με αυτοτελή δικόγραφα οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες α) «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΜΠΟΡΩΝ & ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» και β) «Ελληνικός Σύνδεσμος Ανεξάρτητων Εταιρειών Ηλεκτρικής Ενέργειας», ενόψει των καταστατικών σκοπών τους που ανάγονται, μεταξύ άλλων, στην εκπροσώπηση των μελών τους ενώπιον κάθε εθνικής δικαστικής αρχής για θέματα σχετικά με την παραγωγή και διάθεση ηλεκτρικής ενέργειας στην ελληνική αγορά σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού καθώς και την εν γένει απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

11. Επειδή, με την πρώτη προσβαλλόμενη κοινή υπουργική απόφαση ΑΠΕΗΛ/Γ/Φ1/οικ.182348/24.8.2016, στο μεν άρθρο 1 καθορίζεται ο σκοπός της, στο δε άρθρο 2 καθορίζεται η μεθοδολογία προσδιορισμού της κατώτατης τιμής προσφοράς των δημοπρατούμενων προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας ενώ το άρθρο 3 αυτής αφορά τον υπολογισμό της εν λόγω κατώτατης τιμής προσφοράς για την πρώτη εφαρμογή της κατά τα ανωτέρω μεθοδολογίας. Στο τελευταίο εδάφιο του εν λόγω άρθρου 3 ρητώς ορίζεται ότι η οριζόμενη με την διάταξη αυτή κατώτατη τιμή προσφοράς (37 €/MWh) ισχύει «μέχρι την αναθεώρησή της βάσει της

κείμενης νομοθεσίας», εν προκειμένω δε, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η ως άνω τιμή πράγματι αναθεωρήθηκε με μεταγενέστερες κοινές υπουργικές αποφάσεις (ΑΠΕΗΛ/Γ/Φ1/οικ.178634/4.7.2017, ΦΕΚ Β΄ 2278, και ΗΛ/Α/Φ1/οικ. 176185/15.6.2018, ΦΕΚ Β΄ 2386). Ως εκ τούτου, η δίκη πρέπει να καταργηθεί κατά το αντίστοιχο μέρος, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2 του π.δ/τος 18/1989 (ΦΕΚ Α΄ 8), εφόσον, ως προς το σκέλος της αυτό (άρθρο 3), η ισχύς της πρώτης προσβαλλόμενης απόφασης είχε λήξει κατά τον χρόνο συζήτησης της κρινόμενης αιτήσεως και η αιτούσα δεν προέβαλε ιδιαίτερο έννομο συμφέρον για την συνέχιση της δίκης. Για τον ίδιο λόγο πρέπει να καταργηθεί η δίκη και κατά το μέρος που ζητείται η ακύρωση της τρίτης προσβαλλόμενης απόφασης 353/11.10.2016 της ΡΑΕ (ΦΕΚ Β΄ 3314/14.10.2016), με την οποία η Ρυθμιστική Αρχή καθόρισε για το έτος 2016 την ετήσια ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που διατίθεται μέσω των δημοπρασιών πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση (460 MWh/h), προέβη στον καταμερισμό της ποσότητας αυτής σε επιμέρους προθεσμιακά προϊόντα και καθόρισε την ημερομηνία διεξαγωγής της πρώτης σχετικής δημοπρασίας (25.10.2016).

12. Επειδή, η ΔΕΗ Α.Ε. ασκεί με έννομο συμφέρον την κρινόμενη αίτηση προβάλλοντας ότι κατ' εφαρμογήν του ενιαίου κανονιστικού πλαισίου, που συντίθεται από τις τρεις προσβαλλόμενες πράξεις, υποχρεούται να πωλεί ηλεκτρική ενέργεια σε εκ του νόμου προσδιοριζόμενη τιμή, η οποία, όμως, «είναι κατά πολύ μικρότερη από το κόστος της παραγωγής αυτής της ηλεκτρικής ενέργειας» με αποτέλεσμα να βλάπτεται η αιτούσα τουλάχιστον κατά το ποσό της διαφοράς ανάμεσα στο κόστος που κατέβαλε για την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που υποχρεώνεται να πωλήσει και στην τιμή που θα εισπράξει. Περαιτέρω, οι τρεις προσβαλλόμενες, οι οποίες αφορούν την εφαρμογή του προβλεπόμενου από τον νόμο Μηχανισμού Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας από την ΔΕΗ Α.Ε. μέσω Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας με Φυσική Παράδοση, είναι συναφείς και παραδεκτώς συμπροσβάλλονται με το αυτό δικόγραφο.

13. Επειδή, με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως προβάλλεται ότι η πρώτη προσβαλλόμενη κοινή υπουργική απόφαση ΑΠΕΗΛ/Γ/Φ1/οικ. 182348/24.8.2016 έχει εκδοθεί κατά παράβαση της εξουσιοδοτικής διάταξης

του άρθρου 139 του ν. 4389/2016, εφόσον α) το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία θα διατεθεί μέσω των επίμαχων δημοπρασιών, προσδιορίζεται χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψιν όλες οι παράμετροι που θέτει η ανωτέρω εξουσιοδοτική διάταξη, β) κατά παράβαση της παραγράφου 4 του ως άνω άρθρου 139 του ν. 4389/2016 που ορίζει ότι «τα ανωτέρω κόστη [δηλαδή εκείνα που αποτελούν το μεταβλητό κόστος των λιγνιτικών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ Α.Ε. κατά την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου] θεωρούνται μεταβλητά μόνον εφόσον εξαρτώνται από τον όγκο παραγωγής (MWhs) των λιγνιτικών μονάδων», εισάγεται ρύθμιση σχετική με τα μεταβλητά κόστη των ορυχείων της ΔΕΗ Α.Ε. (άρθρο 2 παρ. 4 περ. α' της πρώτης προσβαλλόμενης), η οποία «δεν στηρίζει τους υπολογισμούς [της] στον όγκο παραγωγής (MWhs) των λιγνιτικών μονάδων», και γ) τα στοιχεία που λαμβάνονται, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, υπ' όψιν κατά τον καθορισμό του μεταβλητού κόστους των ορυχείων της ΔΕΗ Α.Ε. «δεν βασίζονται στο κόστος που προκύπτει κατά τις εγκεκριμένες και λογιστικά διαχωρισμένες οικονομικές καταστάσεις της [αιτούσας], σε αντίθεση προς [τα προβλεπόμενα] στο άρθρο 139 παρ. 3 περ. α' του ν. 4389/2016 και σε αντίθεση προς [τα ισχύοντα] για τον λιγνίτη τον οποίο η ΔΕΗ προμηθεύεται από τρίτους».

14. Επειδή, κατά πάγια νομολογία (ΣΤΕ Ολομ. 656/2016, 1901/2014, 1210/2010, ΣΤΕ 1590/2018, 1726/2017, 2180/2016, 820/2016 κ.ά.), η θέσπιση κανονιστικής ρυθμίσεως δυνάμει νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως δεν συνιστά εφαρμογή κανόνα δικαίου σε συγκεκριμένη ατομική περίπτωση, αλλά θέση γενικού και απρόσωπου κανόνα δικαίου και αποτελεί, κατά το ουσιαστικό της περιεχόμενο, νομοθέτηση. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται αιτιολογία εκ μέρους της Διοικήσεως για την επιλογή συγκεκριμένης κανονιστικής ρυθμίσεως ως βέλτιστης. Η κανονιστική πράξη ελέγχεται μόνον από την άποψη της τηρήσεως των όρων της εξουσιοδοτικής διατάξεως βάσει της οποίας εκδίδεται, καθώς και της τυχόν υπερβάσεως των ορίων της εξουσιοδοτήσεως. Η αξιολόγηση δε των κριτηρίων ασκήσεως της κανονιστικής αρμοδιότητας, που προβλέπονται στην εξουσιοδοτική διάταξη ή συνάγονται από αυτήν, ανήκει στην ουσιαστική κρίση της

Διοικήσεως, η οποία εκφεύγει, κατ' αρχήν, του ακυρωτικού ελέγχου, και ελέγχεται μόνο εάν προβάλλεται με συγκεκριμένους ισχυρισμούς ή εάν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ότι η συγκεκριμένη ρύθμιση θεσπίσθηκε κατά πρόδηλη παραγνώριση των κριτηρίων και των όρων της εξουσιοδοτικής διατάξεως. Περαιτέρω, η σχετική κρίση της Διοικήσεως δεν είναι απαραίτητο να περιέχεται στην ίδια την κανονιστική πράξη, αλλά μπορεί να προκύπτει από τις προπαρασκευαστικές πράξεις ή άλλα στοιχεία του φακέλου.

15. Επειδή, από την παράγραφο 4 του άρθρου 2 της πρώτης προσβαλλόμενης κοινής υπουργικής απόφασης προκύπτει ότι, κατά τον καθορισμό της μεθοδολογίας προσδιορισμού της κατώτατης τιμής προσφοράς των δημοπρατούμενων προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας, ελήφθησαν υπ' όψιν, όσον αφορά τον υπολογισμό του μεταβλητού κόστους των λιγνιτικών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ Α.Ε., ως στοιχεία κόστους: (α) τα «μεταβλητά κόστη των ορυχείων της [αιτούσας], βάσει των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας», (β) τα «κόστη αγοράς καυσίμων από τρίτους, με βάση τη μοναδιαία τιμή καυσίμου στη σχετική σύμβαση αγοραπωλησίας», (γ) το «Ειδικό Τέλος Λιγνίτη, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 52 του ν. 4042/2012, ως ισχύει που επιβαρύνουν τη λιγνιτική παραγωγή, ως αυτό εκφράζεται σε ποσό δύο ευρώ (2 €) ανά MWh», (δ) το «Ειδικό Κόστος Εκκίνησης», (ε) τα «Μεταβλητά κόστη λειτουργίας και συντήρησης», και (στ) τα «Κόστη αγοράς δικαιωμάτων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα». Ελήφθησαν επίσης υπ' όψιν και τα μεταβλητά κόστη λειτουργίας των υδροηλεκτρικών μονάδων παραγωγής της αιτούσας (άρθρο 2 παρ. 5 της προσβαλλόμενης). Συνεκτιμήθηκαν δηλαδή κατ' αρχήν όλα τα στοιχεία που αναφέρουν οι σχετικές διατάξεις του εξουσιοδοτικού νόμου (άρθρο 139 παρ. 2 και 3 του ν. 4389/2016 στην σκέψη 8) και, ως εκ τούτου, είναι απορριπτέο το πρώτο σκέλος του εξεταζομένου πρώτου λόγου ακυρώσεως, με το οποίο προβάλλονται τα αντίθετα χωρίς να προσδιορίζονται, όμως, ειδικώς τα στοιχεία («παράμετροι») εκείνα που, κατά

τους ισχυρισμούς της αιτούσας, δεν έλαβε υπ' όψιν η Διοίκηση κατά την άσκηση της κρίσιμης εν προκειμένω κανονιστικής αρμοδιότητάς της.

16. Επειδή, εν σχέσει με τα «μεταβλητά κόστη των ορυχείων της ΔΕΗ Α.Ε., βάσει των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας», ως κατά νόμο (άρθρο 139 παρ. 3 περ. α' ν. 4389/2016) στοιχείο του μεταβλητού κόστους των λιγνιτικών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της αιτούσας, ορίζονται στην πρώτη προσβαλλόμενη κανονιστική απόφαση (άρθρο 2 παρ. 4 περ. α') τα ακόλουθα: «Βάσει των πλέον προσφάτων δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, ισχύουν τα εξής: Ως μεταβλητές δαπάνες χαρακτηρίζονται όσες μεταβάλλονται με το επίπεδο εξόρυξης και παραγωγής λιγνίτη και αφορούν συγκεκριμένα: α) αμοιβές προσωπικού, μόνο εφόσον αφορούν αμοιβές υπερωριακής απασχόλησης και λοιπές έκτακτες αμοιβές, β) υλικά και αναλώσιμα, γ) αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, δ) συντηρήσεις και παροχές τρίτων και ε) αμοιβές τρίτων. Το μοναδιαίο μεταβλητό κόστος των ορυχείων υπολογίζεται ως ο λόγος του συνολικού μεταβλητού κόστους ορυχείων προς τη συνολική λιγνιτική ηλεκτροπαραγωγή του αντίστοιχου έτους».

17. Επειδή, **ο χαρακτηρισμός από την κανονιστικώς δρώσα Διοίκηση, ως μεταβλητών δαπανών των ορυχείων της ΔΕΗ Α.Ε., εκείνων που «μεταβάλλονται με το επίπεδο εξόρυξης και παραγωγής λιγνίτη» δεν εχώρησε κατά πρόδηλη παραγνώριση των κριτηρίων της εξουσιοδοτικής διατάξεως του άρθρου 139 παρ. 1 – 3 του ν. 4389/2016 ούτε αντίκειται στην παράγραφο 4 του ιδίου άρθρου εφόσον, όπως επισημαίνει και η ΡΑΕ με το υπ' αριθμ. Ο-68790/9.8.2017 έγγραφο απόψεων προς το Δικαστήριο, η τελευταία αυτή διάταξη δεν επιβάλλει να λαμβάνεται υπ' όψιν ο όγκος παραγωγής των λιγνιτικών μονάδων κατά τον υπολογισμό της κατώτατης τιμής προφοράς των δημοπρατούμενων προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας αλλά να λαμβάνονται υπ' όψιν μεταβλητά κόστη που είναι δυνατόν να εξαρτώνται από τον κατά τα ανωτέρω όγκο παραγωγής, περίπτωση που συντρέχει εν προκειμένω. Είναι, συνεπώς, απορριπτέος ως αβάσιμος ο πρώτος λόγος ακυρώσεως ως προς το δεύτερο σκέλος του.**

18. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου (και ιδίως την 3/2016 γνωμοδότηση της ΡΑΕ και τις μνημονευόμενες σε αυτήν –στοιχεία 14 και 16 του προοιμίου της– με αριθμούς πρωτοκόλλου ΡΑΕ Ι-207228/7.6.2016 και Ι-207481/14.6.2016 επιστολές της ΔΕΗ Α.Ε. προς την Ρυθμιστική Αρχή) προκύπτει ότι για τον προσδιορισμό του μεταβλητού κόστους των ορυχείων της αιτούσας ελήφθησαν υπ’ όψιν τα δεδομένα που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας και συγκεκριμένα οι αναφερόμενες στο άρθρο 2 παρ. 4 περ. α’ της πρώτης προσβαλλομένης δαπάνες, οι οποίες μεταβάλλονται με το επίπεδο εξόρυξης και παραγωγής λιγνίτη (βλ. τις δύο προηγούμενες σκέψεις). Από την προμνησθείσα δε γνωμοδότηση της ΡΑΕ προκύπτει περαιτέρω ότι δεν ελήφθησαν υπ’ όψιν τα κόστη (δαπάνες) εκείνες των ορυχείων, τα οποία δεν μεταβάλλονται με το επίπεδο εξόρυξης και παραγωγής λιγνίτη, όπως οι τακτικές αμοιβές του προσωπικού, οι αποσβέσεις παγίων, οι φόροι, τα τέλη και οι προβλέψεις, οι ζημιές από αποτίμηση χαρτοφυλακίων και οι συναλλαγματικές διαφορές. Τα προβαλλόμενα, συνεπώς, με το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ότι δεν ελήφθησαν υπ’ όψιν τα στοιχεία που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις της αιτούσας, στηρίζονται σε εσφαλμένη προϋπόθεση. Απορριπτέος είναι εξάλλου και ο ειδικότερος ισχυρισμός ότι, κατά την έννοια του εξουσιοδοτικού νόμου (άρθρο 139 παρ. 3 περ. α’ ν. 4389/ 2016), το «μεταβλητό κόστος των ορυχείων της ΔΕΗ Α.Ε. βάσει των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας» «δεν μπορεί παρά να είναι αυτό και μόνο που αντανακλά το κόστος που προκύπτει από την εφαρμοζόμενη –στα πλαίσια του εγκεκριμένου από τη ΡΑΕ λογιστικού διαχωρισμού– σύμβαση αγοράς λιγνίτη μεταξύ του προμηθευτή του ορυκτού/καυσίμου αυτού (από τα ορυχεία τρίτων και της ΔΕΗ) και αγοραστή (ήτοι εν προκειμένω της Γενικής Διεύθυνσης Παραγωγής της ΔΕΗ) [παραγωγού του τελικού προϊόντος]». Και τούτο το μεν διότι η αφορώσα τα μεταβλητά κόστη των ορυχείων της ΔΕΗ Α.Ε. ως άνω νομοθετική διάταξη δεν περιέχει σχετική ρύθμιση σε αντίθεση με την επόμενη περίπτωση β’ της ίδιας παραγράφου, η οποία ρητώς ορίζει ότι κατά τον υπολογισμό του μεταβλητού κόστους των λιγνιτικών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ Α.Ε. λαμβάνονται υπ’ όψιν και τα «κόστη αγοράς καυσίμων από τρίτους, με βάση τη μοναδιαία τιμή καυσίμου

στη σχετική σύμβαση αγοραπωλησίας», το δε διότι, κατά τα αναφερόμενα στην γνωμοδότηση της ΡΑΕ, το συνολικό κόστος προμήθειας λιγνίτη ιδιοπαραγωγής της ΔΕΗ Α.Ε., κατά τις λογιστικά διαχωρισμένες οικονομικές καταστάσεις της (δηλαδή το κατά την σύμβαση αγοράς λιγνίτη κόστος) εμπεριέχει και σταθερές δαπάνες ορυχείων, μη ληπτές –ως μη «μεταβλητές»– κατά νόμον υπ' όψιν. Είναι δε άμοιρες επιρροής, από την άποψη αυτή, τυχόν διαφορετικού περιεχομένου κανονιστικές ρυθμίσεις, που έχουν εκδοθεί επί τη βάση άλλων εξουσιοδοτικών διατάξεων (όπως π.χ. το άρθρο 44 παρ. 2 του, εκδοθέντος δυνάμει του ν. 4001/2011, Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας που ορίζει ότι το κόστος καυσίμου, το οποίο δηλώνει ο Παραγωγός Ενέργειας κατά την συμμετοχή του στην χονδρεμπορική αγορά του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού, «αντιστοιχεί σε πάσης φύσεως δαπάνες που υφίσταται ο κάτοχος άδειας παραγωγής για την προμήθεια καυσίμου ανεξάρτητα από το είδος των επιμέρους κοστολογικών στοιχείων»), εφόσον ο ν. 4389/2016, προς επίτευξη των σκοπών του (για τους οποίους βλ. κατωτέρω) διέλαβε συναφώς ίδια ρύθμιση, ορθώς κατ' αρχήν εφαρμοσθείσα εν προκειμένω σύμφωνα με τα προεκτεθέντα.

19. Επειδή, με το δικόγραφο προσθέτων λόγων προβάλλεται αντίθεση των επίμαχων νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων στα άρθρα 5, παρ. 1 και 3, καθώς και 106, παρ. 1 και 2, του Συντάγματος, σε συνδυασμό με την αρχή της αναλογικότητας. Προβάλλεται ειδικότερα ότι, κατά το μέρος που προβλέπουν τα κριτήρια προσδιορισμού της κατώτατης τιμής προσφοράς των υποχρεωτικώς δημοπρατούμενων από την ΔΕΗ Α.Ε. προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας και ορίζουν ότι είναι ληπτέο υπ' όψιν το μεταβλητό κόστος των λιγνιτικών μονάδων παραγωγής, με αποτέλεσμα να διαμορφώνεται κατώτατη τιμή, η οποία υπολείπεται σημαντικά της τιμής που πράγματι αντικατοπτρίζει το κόστος παραγωγής της διατιθέμενης ηλεκτρικής ενέργειας, το άρθρο 139 του ν. 4389/2016 και η πρώτη προσβαλλόμενη κανονιστική κοινή υπουργική απόφαση αντίκεινται στις ως άνω συνταγματικές διατάξεις και αρχές.

20. Επειδή, **στο άρθρο 5 του Συντάγματος ορίζεται ότι καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να**

συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη [παρ. 1]. Από την διάταξη αυτή, σε συνδυασμό με το άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο οι επιβαλλόμενοι στα συνταγματικά δικαιώματα περιορισμοί πρέπει «να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας» (εδαφ. δ'), και το άρθρο 106, το οποίο ορίζει, στην παράγραφο 1, ότι για την προστασία του γενικού συμφέροντος, το Κράτος προγραμματίζει και συντονίζει την οικονομική δραστηριότητα στην Χώρα, και, στην παράγραφο 2, ότι η ιδιωτική οικονομική πρωτοβουλία δεν επιτρέπεται να αναπτύσσεται σε βάρος της ελευθερίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ή προς βλάβη της εθνικής οικονομίας, συνάγονται τα εξής: Στο Σύνταγμα κατοχυρώνεται η οικονομική ελευθερία, ειδικότερη εκδήλωση της οποίας αποτελεί η ελευθερία άσκησης εμπορίου και επιχειρηματικής δραστηριότητας εν γένει. Στην ελευθερία αυτή μπορεί ο νόμος να επιβάλλει περιορισμούς, οι οποίοι πρέπει να ορίζονται γενικώς, κατά τρόπο αντικειμενικό και να δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος, να τελούν δε σε συνάφεια προς το αντικείμενο και τον χαρακτήρα της ρυθμιζόμενης δραστηριότητας. Οι περιορισμοί, όμως, αυτοί δεν επιτρέπεται να φθάνουν μέχρι του σημείου να καθίσταται αδύνατη ή υπερμέτρως δυσχερής η πραγματοποίηση των θεμιτών σκοπών της επιχειρηματικής δραστηριότητας, από τους οποίους εξαρτάται η επιβίωση της επιχείρησης ως οικονομικής μονάδας. Περαιτέρω, ενόψει της αρχής της αναλογικότητας, οι επιβαλλόμενοι από τον νόμο περιορισμοί πρέπει να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από τον νομοθέτη σκοπού δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος και να μην είναι δυσανάλογοι σε σχέση με αυτόν. Κατά την κρατούσα δε στην νομολογία του Δικαστηρίου άποψη, κατά τον καθορισμό των σχετικών ρυθμίσεων, ο –τυπικός ή κανονιστικός– νομοθέτης διαθέτει ευρύ περιθώριο εκτίμησης ως προς την καταλληλότητα (προσφορότητα) και αναγκαιότητα ενός μέτρου και, συνεπώς, ο δικαστικός έλεγχος της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας περιορίζεται στην κρίση εάν η

θεσπιζόμενη ρύθμιση είτε είναι προδήλως απρόσφορη είτε υπερβαίνει προδήλως το απαραίτητο για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού μέτρο (ΣΤΕ Ολομ. 3665/2005, 3031/2008, 1210/2010, 3013/2014, ΣΤΕ 4172/2012, 669/2016, 315/2018, 2248/2018, 1712/2019 κ.ά.).

21. Επειδή, ο ν. 4336/2015 και η απόφαση 35/25.5.2016 του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής (ΚΥΣΟΙΠ) προέβλεψαν την εφαρμογή του Μηχανισμού ΝΟΜΕ στο πλαίσιο ευρύτερης μεταρρυθμίσεως της αγοράς ενέργειας στην Ελλάδα, με στόχο την μείωση του μεριδίου αγοράς της ΔΕΗ Α.Ε. Ειδικές ρυθμίσεις διέλαβε συναφώς εν συνεχεία ο ν. 4389/2016 στο Υποκεφάλαιο Α΄ του Κεφαλαίου Η΄ αυτού (άρθρα 133 – 141). Με την θέσπιση του Μηχανισμού ΝΟΜΕ επιδιώκεται, κατά το άρθρο 133 του νόμου, «[η] ισότιμη πρόσβαση των “Επιλέξιμων” Προμηθευτών Ηλεκτρικής Ενέργειας στο εγχώριο ενεργειακό μίγμα, [η] ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των Προμηθευτών και [η] βελτίωση της ποιότητας και των τιμών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στους τελικούς καταναλωτές», και, ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 135 παρ. 1, η ανακατανομή των μεριδίων της ΔΕΗ Α.Ε. και των εναλλακτικών παρόχων στην λιανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα, με την μείωση του μεριδίου της αιτούσας εταιρείας από το ποσοστό που κατείχε τον Αύγουστο 2015 (άνω του 95%) σε ποσοστό μικρότερο του 50% έως και το έτος 2019. Με τον νόμο επιβάλλεται στην ΔΕΗ Α.Ε. η υποχρέωση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία εκτελείται δυνάμει δημοπρασιών προθεσμιακών προϊόντων με φυσική παράδοση, μέσω του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού, και με ρυθμιστικά (διοικητικώς) καθοριζόμενη τιμή εκκίνησης. Ο ν. 4336/2015 είχε προβλέψει αρχικώς, αναφερόμενος στις δημοπρασίες ΝΟΜΕ, ότι «οι οριακές τιμές θα καλύπτουν το κόστος παραγωγής», όπως δε διευκρίνισε ο ν. 4389/2016, με το άρθρο 139 παρ. 1 και 2, η διοικητικώς (με κοινή υπουργική απόφαση) καθοριζόμενη μεθοδολογία προσδιορισμού της κατώτατης τιμής προσφοράς των δημοπρατούμενων υποχρεωτικώς από την αιτούσα προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας «βασίζεται στα μεταβλητά κόστη των λιγνιτικών και υδροηλεκτρικών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ Α.Ε.», ενώ, περαιτέρω, τα στοιχεία, που συνθέτουν το μεταβλητό κόστος των λιγνιτικών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της αιτούσας,

προσδιορίζονται από τον νόμο (άρθρο 139 παρ. 3) και εξειδικεύονται με την πρώτη κανονιστική απόφαση (ανωτέρω σκέψεις 8 και 15, αντιστοίχως), η οποία προβλέπει, επίσης (άρθρο 2 παρ. 5), και τις δαπάνες εκείνες που αποτελούν τα μεταβλητά κόστη λειτουργίας των υδροηλεκτρικών μονάδων παραγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ Α.Ε.

22. Επειδή, με τις επίμαχες νομοθετικές και κανονιστικές, περιοριστικές της επιχειρηματικής ελευθερίας της ΔΕΗ Α.Ε., ρυθμίσεις επιδιώκεται, κατά τα προεκτεθέντα, η ενίσχυση του ανταγωνισμού που αναγορεύεται σε σκοπό δημοσίου συμφέροντος κατά την ενωσιακή και την εθνική έννομη τάξη (πρβλ. ΣτΕ 1761/2016). Εξάλλου, ναι μεν, κατά τα αναφερθέντα σε προηγούμενη σκέψη, οι επιβαλλόμενοι διά νόμου ή κανονιστικώς περιορισμοί στην επιχειρηματική ελευθερία είναι κατά το Σύνταγμα θεμιτοί εφόσον ορίζονται γενικώς, κατά τρόπο αντικειμενικό, δεν αποκλείεται, όμως, για τον λόγο αυτόν, η επιβολή περιορισμών σε μία και μόνον επιχείρηση ενόψει της θέσεως που κατέχει στην αγορά, εφόσον συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος, όπως στην προκειμένη περίπτωση της επιβολής περιοριστικών ρυθμίσεων εις βάρος της αιτούσας εταιρείας προς τον σκοπό της ενίσχυσης του ανταγωνισμού. Άλλωστε, όπως, παγίως γίνεται δεκτό (ενδεικτικώς ΣτΕ Ολομ. 2153/2015, 4362/1997, ΣτΕ 2888/1969, 690/1957, 1400/1948), σε ειδικές περιπτώσεις και υπό την επιφύλαξη ότι δεν θίγονται συνταγματικές διατάξεις και αρχές ή άλλοι κανόνες υπερνομοθετικής ισχύος (και κυρίως η αρχή της ισότητας), είναι δυνατή η εισαγωγή με τυπικό νόμο ρυθμίσεως που αφορά ατομική περίπτωση. Δεδομένου δε ότι οι επίμαχες ρυθμίσεις αφορούν ορισμένο χρονικό διάστημα (2016-2019), δεν προκύπτει ανενδοιάστως ότι ο καθορισμός της κατώτατης τιμής προσφοράς των δημοπρατούμενων από την εταιρεία προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με βάση τα μεταβλητά κόστη των λιγνιτικών και υδροηλεκτρικών μονάδων της –στα οποία μεταβλητά κόστη περιλαμβάνονται τα κατά το άρθρο 139 παρ. 3 του ν. 4389/2016 στοιχεία, όπως εξειδικεύονται με την πρώτη προσβαλλόμενη πράξη και παρατίθενται ανωτέρω– καθιστά αδύνατη ή υπερμέτρως δυσχερή την άσκηση της επιχειρηματικής ελευθερίας της αιτούσας,

λαμβανομένου μάλιστα υπ' όψιν ότι το μεταβλητό κόστος αποτελεί ήδη κατά τον νόμο κρίσιμο μέγεθος για τον καθορισμό των τιμών στην αγορά ενέργειας (βλ. άρθρο 23 παρ. 10 ν. 3175/2003, ΦΕΚ Α' 207, που ορίζει ότι «οι προσφορές ηλεκτρικής ενέργειας που προέρχονται από εγκαταστάσεις παραγωγής πρέπει να αντανakλούν τουλάχιστον το μεταβλητό κόστος των εγκαταστάσεων αυτών»). Περαιτέρω, με το δικόγραφο προσθέτων λόγων αμφισβητείται ειδικώς η συνάφεια και η προσφορότητα του επίμαχου μέτρου για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Ο έλεγχος της αναλογικότητας, συμπεριλαμβανομένης και της προσφορότητας, μέτρου, όπως το επίδικο, δεν περιορίζεται μόνο στις πληροφορίες, στα αποδεικτικά στοιχεία ή στα λοιπά έγγραφα που είχε στην διάθεσή του ο –τυπικός ή κανονιστικός– νομοθέτης κατά την θέσπιση του μέτρου αυτού. Ο ανωτέρω έλεγχος μπορεί, υπό τις συγκεκριμένες εκάστοτε περιστάσεις, να διενεργείται βάσει πληροφοριών, αποδεικτικών στοιχείων ή άλλων εγγράφων που διαθέτει το δικαστήριο κατά τον χρόνο της αποφάσεώς του (πρβλ. στο πεδίο του ενωσιακού δικαίου και ειδικότερα του άρθρου 36 της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [ΣΛΕΕ], Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης -ΔΕΕ- , απόφαση της 23.12.2015, C-333/14, Scotch Whisky Association, σκέψη 65). Στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία της δικογραφίας (δημοσιευμένα στοιχεία, απαντήσεις αρχών και φορέων σε ερωτήματα της βοηθού εισηγήτριας της υπόθεσης) προκύπτει μν ότι οι ποσοτικοί στόχοι, οι οποίοι είχαν τεθεί κατά την θέσπιση του Μηχανισμού ΝΟΜΕ, δεν έχουν επιτευχθεί, παρατηρείται, όμως, αξιοσημείωτη μείωση του μεριδίου της ΔΕΗ Α.Ε. κατά τον χρόνο εφαρμογής του μέτρου τόσο ως προς το ποσοστό συμμετοχής στην λιανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (75,8% σύμφωνα με τα δημοσιευθέντα τον Μάιο του 2019 από την ΛΑΓΗΕ Α.Ε. στοιχεία, τα οποία μνημονεύονται στο από 25.6.2019 υπόμνημα των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας) όσο και ως προς τον αριθμό των μετρητών (6.880.548 τον μήνα Δεκέμβριο 2018 από 7.268.607 τον μήνα Μάρτιο 2017, σύμφωνα με το υπ' αριθμ. Ο-76942/23.4.2019 απαντητικό έγγραφο της ΡΑΕ, στο οποίο αναφέρεται ότι

ο ανωτέρω αριθμός περιλαμβάνει και μετρητές, στους οποίους δεν έχουν πρόσβαση οι λοιποί –πλην της ΔΕΗ Α.Ε.– προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας). Υπό τα δεδομένα αυτά, το επίμαχο μέτρο καθορισμού της τιμής εκκίνησης των προσφορών για τα δημοπρατούμενα από την αιτούσα εταιρεία προθεσμιακά προϊόντα ηλεκτρικής ενέργειας, με βάση τα μεταβλητά κόστη των λιγνιτικών και υδροηλεκτρικών μονάδων της, δεν παρίσταται ως προδήλως μη συναφές ή απρόσφορο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από τον νόμο σκοπού μέτρο ούτε, περαιτέρω, υπερβαίνει, και μάλιστα προδήλως, όπως απαιτείται κατά τα προαναφερθέντα, το απαραίτητο για την πραγματοποίηση του σκοπού αυτού μέτρο. Είναι, συνεπώς, απορριπτέα ως αβάσιμα όλα τα προβαλλόμενα περί παραβίασεως των άρθρων 5 και 106 του Συντάγματος και της αρχής της αναλογικότητας. Αντίθετο συμπέρασμα δεν μπορεί να συναχθεί από την, σχετική με την κανονιστική ρύθμιση των τιμών παρεχομένων από ιδιωτικές επιχειρήσεις υπηρεσιών, νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, την οποία επικαλείται η αιτούσα και με την οποία έγινε δεκτό ότι «η καθοριζόμενη ανώτατη τιμή των προσφερόμενων υπηρεσιών αφενός μεν δεν μπορεί να είναι κατώτερη του κόστους παραγωγής και διάθεσής τους, ως τέτοιου νοουμένου του κόστους ορθολογικά οργανωμένης οικονομικής μονάδας του συγκεκριμένου κλάδου παραγωγής, το οποίο διαμορφώνεται υπό συγκεκριμένες, κατά τόπο και χρόνο, οικονομοτεχνικές συνθήκες, αφετέρου δε πρέπει να περιλαμβάνει και εύλογο ποσοστό κέρδους, που προσδοκά ορθολογικά οργανωμένη επιχείρηση» (ΣτΕ 2180/2016 κ.ά.). Και τούτο διότι η νομολογία αυτή αφορά τον νομοθετικό ή διοικητικό καθορισμό ανώτατης τιμής προσφερόμενης υπηρεσίας και όχι τον καθορισμό της τιμής εκκίνησης δημοπρασίας (κατώτατης τιμής προσφοράς) που αφορά η κρινόμενη αίτηση. Περαιτέρω, δεν ευρίσκουν έρεισμα στις αναφερθείσες συνταγματικές διατάξεις και είναι, ως εκ τούτου, απορριπτέα τα προβαλλόμενα ότι ο Μηχανισμός ΝΟΜΕ, που θεσπίζεται με τις επίμαχες νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις, πάσχει για τον λόγο ότι, όπως ισχυρίζεται η αιτούσα, η κατώτατη τιμή δημοπρασίας υπολογίζεται επί

τη βάσει των παραγομένων ποσοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας στο σημείο εξόδου των εργοστασίων (metering point) και όχι στο σημείο αγοράς (market point), με συνέπεια να μην περιλαμβάνονται στην κατώτατη τιμή οι απώλειες του Συστήματος Μεταφοράς (2%). Εν πάση δε περιπτώσει, όπως αναφέρεται συναφώς στο υπ' αριθμ. ΗΛ/Γ/Φ41/3357/183945/ 5.12.2017 έγγραφο απόψεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας επί του δικογράφου προσθέτων λόγων της αιτούσας, «ο υπολογισμός της συνολικής λιγνιτικής και υδροηλεκτρικής παραγωγής των μονάδων της ΔΕΗ Α.Ε., με την οποία υπολογίστηκαν τα επιμέρους μοναδιαία μεταβλητά κόστη που συνεισφέρουν στον υπολογισμό της κατώτατης τιμής εκκίνησης, βασίστηκε στα δημοσιευμένα απολογιστικά στοιχεία του ΑΔΜΗΕ για το έτος 2015 τα οποία αναφέρονται στο σημείο έγχυσης ηλεκτρικής ενέργειας στο σύστημα».

23. Επειδή, κατόπιν των γενομένων ανωτέρω δεκτών, ότι η αναλογικότητα του επίμαχου μέτρου ελέγχεται βάσει των στοιχείων, που είναι, κατά τους οικείους δικονομικούς κανόνες, ληπτέα υπ' όψιν από το δικαστήριο κατά τον χρόνο της αποφάσεώς του, είναι απορριπτέος ο πρόσθετος λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι η αρχή της αναλογικότητας επέβαλλε, ως ουσιαστική προϋπόθεση της νομιμότητας του επίδικου περιορισμού, την κατάρτιση εμπειριστατωμένης μελέτης κατόπιν ειδικής έρευνας τόσο επί της σχετικής αγοράς ενέργειας όσο και επί των αποτελεσμάτων που θα επιφέρει ο Μηχανισμός ΝΟΜΕ στην αγορά και στην αιτούσα. Την κατάρτιση μελέτης δεν επιβάλλει εξάλλου, ως διαδικαστικό τύπο της πρώτης προσβαλλόμενης πράξης, ούτε το Σύνταγμα ούτε ο εξουσιοδοτικός νόμος.

24. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως προβάλλεται ότι ο καθορισμός της κατώτατης τιμής προσφοράς των δημοπρατούμενων από την εταιρεία προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας, με βάση τα μεταβλητά κόστη των λιγνιτικών και υδροηλεκτρικών μονάδων της, όπως αυτά προσδιορίζονται από τον ν. 4389/2016 και την πρώτη προσβαλλόμενη κοινή υπουργική απόφαση, «σε τιμή [δηλαδή] πολύ χαμηλότερη από [την τιμή] και του

ελαχίστου ακόμη κόστους παραγωγής [της πωλούμενης ενέργειας]», θίγει τα προστατευόμενα από το άρθρο 17 του Συντάγματος και το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ περιουσιακά δικαιώματα της αιτούσας.

25. Επειδή, τόσο οι συνταγματικές διατάξεις περί της προστασίας της ιδιοκτησίας (άρθρο 17) όσο και το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου (Π.Π.Π.) της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (ΕΣΔΑ, ν.δ. 53/1974, ΦΕΚ Α΄ 256), περί της προστασίας της περιουσίας, δεν απαγορεύουν την λήψη μέτρων που αποβλέπουν στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς υπό συνθήκες υγιούς και αποτελεσματικού ανταγωνισμού εφόσον οι σχετικές ρυθμίσεις είναι σύμφωνες με την αρχή της αναλογικότητας και κρίνονται επιβεβλημένες κατά την εκτίμηση του νομοθέτη και της οικείας ρυθμιστικής αρχής, οι οποίοι είναι και οι πλέον αρμόδιοι να αναλύσουν τα δεδομένα της οικείας αγοράς και να εκτιμήσουν ποιά είναι τα αναγκαία και πρόσφορα μέτρα για την αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία της, διαθέτοντας ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως (πρβλ. ΣτΕ 1761/2016). Κατά συνέπεια, τα επίδικα νομοθετικά και κανονιστικά μέτρα δεν αντίκεινται στα άρθρα 17 του Συντάγματος και 1 του Π.Π.Π. της ΕΣΔΑ, ενόψει των εκτεθέντων στις προηγούμενες σκέψεις εν σχέσει με την φύση, την διάρκεια, τον σκοπό και την αναλογικότητά τους. Ειδικώς δε όσον αφορά την αρχή της δίκαιης ισορροπίας, μεταξύ του γενικού συμφέροντος και των απαιτήσεων για την προστασία της περιουσίας, η οποία πρέπει να τηρείται κατά την ανωτέρω διάταξη της διεθνούς συμβάσεως [βλ απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου – ΕΔΔΑ – της 21.12.1986, James και λοιποί κατά Ηνωμένου Βασιλείου, και έκτοτε πάγια νομολογία], παρατηρείται ότι με τις επίδικες ρυθμίσεις δεν θίγεται η κατά τα ανωτέρω δίκαιη ισορροπία εφόσον συνεπάγονται μεν κατ' αρχήν οι ρυθμίσεις αυτές την μείωση της περιουσίας της ΔΕΗ Α.Ε., αφού υποχρεούται να πωλήσει ηλεκτρική ενέργεια σε τιμή κατώτερη από την ΟΤΣ (βλ. σκέψη 5), δικαιολογούνται, όμως, για λόγους γενικού (δημοσίου) συμφέροντος (ήτοι την ενίσχυση του ανταγωνισμού) και,

πάντως, έχουν χρονικώς περιορισμένη ισχύ και δεν αφορούν τον καθορισμό ανώτατης τιμής πωλήσεως ηλεκτρικής ενέργειας αλλά τον καθορισμό κατώτατης τιμής προσφοράς σε δημοπρασίες (η οποία τιμή προφανώς, κατά τα δεδομένα της κοινής πείρας, θα βελτιωθεί κατά την εξέλιξη της δημοπρασίας). Επομένως, ο εξεταζόμενος λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

26. Επειδή, με το άρθρο 137 του ν. 4389/2016 επιβάλλεται στην ΔΕΗ Α.Ε. η υποχρέωση, με την συμμετοχή της στον ΗΕΠ, να εξασφαλίζει την παράδοση των ποσοτήτων ενέργειας που αντιστοιχούν στα δημοπρατούμενα προθεσμιακά προϊόντα ηλεκτρικής ενέργειας, με φυσική παράδοση, στους δικαιούχους χρήσης των προϊόντων αυτών (ήτοι στους επιλέξιμους προμηθευτές, οι οποίοι απέκτησαν τα προϊόντα αυτά μέσω του Μηχανισμού NOME). Σχετικά με την περίπτωση πραγματικής αδυναμίας εξασφάλισης της παράδοσης των εν λόγω ποσοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας προβλέπεται στο άρθρο 140 (παρ. 3 περ. ι') του νόμου ότι με τον Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας, που καταρτίζεται από την ΡΑΕ, ρυθμίζεται και το ζήτημα αυτό «σε συμφωνία με τα προβλεπόμενα στην πρότυπη Γενική Συμφωνία Παράδοσης – Παραλαβής Ηλεκτρικής Ενέργειας (General Agreement Concerning the Delivery and Acceptance of Electricity) του Ευρωπαϊκού Συνδέσμου Εμπόρων Ενέργειας (European Federation of Energy Traders)» (ανωτέρω σκέψη 8). Εν προκειμένω, πράγματι, με τον εκδοθέντα κατ' εξουσιοδότηση του ν. 4389/2016 Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας (δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση 329/23.9.2016 της ΡΑΕ, ΦΕΚ Β' 3164/30.9.2016) ορίζονται συναφώς στο άρθρο 54 παρ. 1 – 3 τα ακόλουθα: «1. Η ΔΕΗ Α.Ε. υποχρεούται, με τη συμμετοχή της στον ΗΕΠ, να εξασφαλίζει την παράδοση των ποσοτήτων ενέργειας που αντιστοιχούν στα Προθεσμιακά Προϊόντα με φυσική παράδοση στους κατόχους Προϊόντων και υπόκειται στην οικονομική υποχρέωση της φυσικής παράδοσης των ποσοτήτων ενέργειας που αντιστοιχούν στα Προθεσμιακά Προϊόντα, ανεξάρτητα από τις εγκαταστάσεις παραγωγής

που τις παράγουν στην πραγματικότητα. 2. Η υποχρέωση εξασφάλισης της φυσικής παράδοσης των Προθεσμιακών Προϊόντων στους κατόχους Προϊόντων αίρεται μόνο σε περίπτωση που αποδεικνύεται η ύπαρξη γεγονότων τα οποία συνιστούν λόγο Πραγματικής Αδυναμίας Εξασφάλισης Παράδοσης. 3. Πραγματική Αδυναμία Εξασφάλισης Παράδοσης νοείται αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η τεχνική δυνατότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας των υδροηλεκτρικών και λιγνιτικών μονάδων της ΔΕΗ Α.Ε. υπολείπεται της συνολικής υποχρέωσης φυσικής παράδοσης των ποσοτήτων Προθεσμιακών Προϊόντων, η οποία δεν οφείλεται σε αμέλεια ή σε υπαιτιότητα της ΔΕΗ Α.Ε., δεν δύναται να προβλεφθεί από τη ΔΕΗ Α.Ε. και συνεπάγεται αδυναμία κάλυψης των Προθεσμιακών Προϊόντων που έχουν δημοπρατηθεί». Με τις διατάξεις δε αυτές, με τις οποίες υιοθετείται η σχετική διεθνής πρακτική, ο τυπικός και ο κανονιστικός νομοθέτης εξήντησαν την επιβαλλόμενη εκ του Συντάγματος υποχρέωση ρύθμισης των περιπτώσεων της αδυναμίας παράδοσης των ποσοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας που αφορά ο Μηχανισμός NOME, απορριπτομένων ως αβασίμων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών του κυρίου και του προσθέτου δικογράφου, με τους οποίους, χωρίς να αμφισβητείται ειδικώς ότι οι ως άνω κανονιστικές ρυθμίσεις εχώρησαν σύμφωνα με την κατά τα ανωτέρω διεθνή πρακτική, προβάλλεται ότι ο Μηχανισμός NOME (και ιδίως η δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη) είναι νομικώς πλημμελής διότι δεν αντιμετωπίζει τις περιπτώσεις «κατά τις οποίες, καθαρά για λόγους λειτουργίας της Αγοράς ή για λόγους εκτός ελέγχου της ΔΕΗ (υδρολογικές συνθήκες ξηρού έτους / χαμηλές υδρολογικές εισροές) δεν εντάσσονται [στο Σύστημα] επαρκή μέσα παραγωγής [της αιτούσας] για την ποσοτική κάλυψη των υποχρεώσεων παράδοσης των προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας που καλείται να διαθέσει [η ΔΕΗ Α.Ε. δυνάμει του Μηχανισμού NOME]».

27. Επειδή, κατά τα ήδη κριθέντα (ΣΤΕ 2406/2014 με παραπομπές στην νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων –ΔΕΚ– και ήδη της Ευρωπαϊκής Ένωσης –ΔΕΕ–), στον τομέα των κρατικών

ενισχύσεων, τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να επιλαμβάνονται διαφορών, οι οποίες τα υποχρεώνουν να ερμηνεύσουν και να εφαρμόσουν την έννοια της ενίσχυσης του άρθρου 107 παρ. 1 της ΣΛΕΕ, προκειμένου ιδίως να κρίνουν αν ένα κρατικό μέτρο, που ελήφθη χωρίς να τηρηθεί η διαδικασία προηγούμενου ελέγχου του άρθρου 108 παρ. 3 ΣΛΕΕ, έπρεπε να είχε υποβληθεί στην διαδικασία αυτή. Αντιθέτως, τα εθνικά δικαστήρια δεν είναι αρμόδια να αποφαινούνται επί του αν μια κρατική ενίσχυση συμβιβάζεται με την κοινή αγορά. Η κρίση αυτή εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της κατά το άρθρο 17 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής («Επιτροπή»), η οποία ασκείται υπό τον έλεγχο του δικαστή της Ένωσης.

28. Επειδή, ο χαρακτηρισμός ενός μέτρου ως ενίσχυσης κατά την έννοια της Συνθήκης προϋποθέτει ότι πληρούται το καθένα από τα τέσσερα σωρευτικά κριτήρια του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ, ήτοι α) να πρόκειται για κρατική παρέμβαση ή για παρέμβαση μέσω κρατικών πόρων, β) η παρέμβαση αυτή πρέπει να μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, γ) η παρέμβαση πρέπει να παρέχει επιλεκτικό πλεονέκτημα υπέρ του δικαιούχου και δ) η παρέμβαση πρέπει να νοθεύει ή να απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό (ΔΕΕ, απόφαση της 21.12.2016, C-20/15P και C-21/15P, Επιτροπή κατά World Duty Free Group κ.λπ., σκέψη 53).

29. Επειδή, κατά την εκτίμηση του επιλεκτικού χαρακτήρα ενός μέτρου, πρέπει να εξετασθεί αν, στο πλαίσιο ενός δεδομένου νομικού καθεστώτος, το εν λόγω μέτρο μπορεί να ευνοήσει ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένους κλάδους παραγωγής έναντι άλλων, οι οποίες τελούν, από πλευράς του επιδιωκόμενου με το ανωτέρω καθεστώς σκοπού, σε συγκρίσιμες πραγματικές και νομικές καταστάσεις και οι οποίες υφίστανται, ως αποτέλεσμα, διαφορετική μεταχείριση δυνάμην κατ' ουσίαν να χαρακτηριστεί ως εισάγουσα δυσμενείς διακρίσεις (ΔΕΕ, απόφαση της 19.12.2018, C-374/17, Finanzamt B κατά A-Brauerei, σκέψη 19, και προμνησθείσα απόφαση World Duty Free Group, σκέψη 54). Αξιολογείται δε ο επιλεκτικός χαρακτήρας του μέτρου σε τρία στάδια:

Πρώτον, πρέπει να προσδιορισθεί το οικείο σύστημα (πλαίσιο) αναφοράς, δηλαδή το κοινό ή «κανονικό» καθεστώς που διέπει την επίδικη έννομη σχέση. Δεύτερον, πρέπει να προσδιορισθεί κατά πόσον το μέτρο συνιστά παρέκκλιση από το εν λόγω κοινό καθεστώς, υπό την έννοια ότι διαφοροποιεί οικονομικούς φορείς οι οποίοι, υπό το πρίσμα του σκοπού που επιδιώκεται με το κοινό καθεστώς, βρίσκονται σε συγκρίσιμη πραγματική και νομική κατάσταση. Η αξιολόγηση του κατά πόσον υπάρχει παρέκκλιση επιτρέπει την συναγωγή συμπεράσματος για το κατά πόσον το μέτρο είναι εκ πρώτης όψεως επιλεκτικό. Εάν το υπό ανάλυση μέτρο δεν συνιστά παρέκκλιση από το οικείο σύστημα αναφοράς, δεν είναι επιλεκτικό και δεν συνιστά, ως εκ τούτου, κρατική ενίσχυση. Ωστόσο, και αν ακόμη συνιστά παρέκκλιση (και είναι, συνεπώς, εκ πρώτης όψεως επιλεκτικό), δεν αποτελεί αναγκαίως κρατική ενίσχυση. Πράγματι, όπως έχει κριθεί (ανωτέρω αποφάσεις του ΔΕΕ, A-Brauerei, σκέψη 44, και World Duty Free Group, σκέψη 58), η έννοια της «κρατικής ενίσχυσης» δεν καλύπτει τα μέτρα που εισάγουν διαφορετική μεταχείριση μεταξύ οικονομικών φορέων ευρισκομένων, υπό το πρίσμα του σκοπού που επιδιώκεται με το κρίσιμο νομικό καθεστώς, σε συγκρίσιμη νομική και πραγματική κατάσταση και είναι, ως εκ τούτου, a priori επιλεκτικής εφαρμογής, όταν η διαφοροποίηση δικαιολογείται από την φύση ή την εν γένει οικονομία του συστήματος αναφοράς, ζήτημα το οποίο ερευνάται στο τρίτο στάδιο της ανάλυσης. Δεν αποτελεί δηλαδή κρατική ενίσχυση μέτρο που συνιστά εξαίρεση από την εφαρμογή ενός γενικού νομοθετικού ή κανονιστικού καθεστώτος, εφόσον το μέτρο αυτό απορρέει ευθέως από τις θεμελιώδεις ή κατευθυντήριες αρχές του καθεστώτος τούτου (συστήματος αναφοράς, πρβλ. ΔΕΕ, απόφαση A-Brauerei, σκέψη 48, ΔΕΚ, απόφαση της 6.9.2006, C-88/03, Πορτογαλία κατά Επιτροπής, σκέψη 81, και ΣΤΕ 2406/2014).

30. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, το πλαίσιο αναφοράς, σε σχέση με το οποίο πρέπει να εξετασθεί ο επιλεκτικός ή μη χαρακτήρας του επίδικου Μηχανισμού ΝΟΜΕ, είναι το ισχύον κατά τον κρίσιμο χρόνο νομοθετικό και κανονιστικό καθεστώς της οργάνωσης και

λειτουργίας της αγοράς ενέργειας στην Ελλάδα, ήτοι κατά βάση ο προμνησθείς ν. 4001/2011 και οι εκδοθείσες κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού κανονιστικές πράξεις. Στοιχείο του καθεστώτος τούτου είναι, κατά τα εκτεθέντα στην σκέψη 5, ο Ημερήσιος Ενεργειακός Προγραμματισμός, κατά τον οποίο οι παραγωγοί αμείβονται για την ηλεκτρική ενέργεια που εγχέουν στο Σύστημα με την ΟΤΣ (Οριακή Τιμή Συστήματος). Ήδη, όπως προβάλλεται, με τον Μηχανισμό NOME επιβάλλεται στην ΔΕΗ Α.Ε., ως παραγωγό ηλεκτρικής ενέργειας, η υποχρέωση πώλησης προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας σε τιμή, η οποία διαμορφώνεται τελικώς, κατά την διενεργουμένη δημοπρασία, σε ύψος κατώτερο από την ΟΤΣ, με συνέπεια να παρέχεται, με αυτόν τον τρόπο, στους υπόλοιπους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας –πλην της ΔΕΗ Α.Ε., ως προμηθευτή (βλ. άρθρο 136 παρ. 2 ν. 4389/2016)– η δυνατότητα να προμηθεύονται ενέργεια με προνομιακούς όρους κατά παρέκκλιση από το γενικώς ισχύον καθεστώς. Και υπό την εκδοχή, όμως, ότι η ΔΕΗ Α.Ε. και οι λοιποί προμηθευτές ευρίσκονται, από την άποψη που ενδιαφέρει εν προκειμένω, σε συγκρίσιμη πραγματική και νομική κατάσταση, το επίμαχο, επιλεκτικό κατ' αρχήν, μέτρο, με το οποίο επιδιώκεται, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, η ενίσχυση του ανταγωνισμού, δικαιολογείται από την φύση του πλαισίου αναφοράς (του συστήματος της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην Χώρα). Και τούτο διότι θεμελιώδη αρχή του εν λόγω συστήματος (πλαισίου) αναφοράς αποτελεί και η ανάπτυξη ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, όπως δε ρητώς διαλαμβάνει, κατά τα ήδη εκτεθέντα στην σκέψη 4, το προοίμιο της Οδηγίας 2009/72/EK, την οποία μετέφερε στην ελληνική έννομη τάξη ο ν. 4001/2011, για την προώθηση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να επιβληθεί σε επιχείρηση παραγωγής η υποχρέωση πώλησης ορισμένης ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας σε ενδιαφερόμενους προμηθευτές για ορισμένο χρονικό διάστημα. Υπό τα δεδομένα αυτά, και ανεξαρτήτως του αν συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 1 της ΣΛΕΕ (και ιδίως η προϋπόθεση της νόθευσης ή της απειλής νόθευσης του ανταγωνισμού),

ο επίδικος Μηχανισμός NOME δεν συνιστά κρατική ενίσχυση και δεν συντρέχει, ως εκ τούτου, υποχρέωση κοινοποίησης των σχετικών διατάξεων στην Επιτροπή, κατά το άρθρο 108 παρ. 3 της Συνθήκης, όπως αβασίμως προβάλλεται με τον τρίτο λόγο του κυρίου δικογράφου.

31. Επειδή, το άρθρο 267 της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει τα εξής: «1. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφαινεται με προδικαστικές αποφάσεις: α) επί της ερμηνείας των Συνθηκών, β) επί του κύρους και της ερμηνείας των πράξεων των θεσμικών ή λοιπών οργάνων ή οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δικαστήριο κράτους μέλους ενώπιον του οποίου ανακύπτει τέτοιο ζήτημα, δύναται, αν κρίνει ότι η απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης, να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο για να αποφανθεί επ' αυτού. Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει τέτοιο ζήτημα σε εκκρεμή υπόθεση και του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, οφείλει να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο ...».

32. Επειδή, **στην προκειμένη περίπτωση, το Συμβούλιο της Επικρατείας κρίνει ότι δεν καταλείπεται καμία εύλογη αμφιβολία ως προς το ότι ο επίδικος Μηχανισμός NOME δεν συνιστά κρατική ενίσχυση κατά το άρθρο 107 παρ. 1 της ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν συντρέχει λόγος υποβολής σχετικού προδικαστικού ερωτήματος στο ΔΕΕ, όπως αβασίμως προβάλλει η αιτούσα με το κατατεθέν μετά την συζήτηση υπόμνημα.**

33. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να καταργηθεί εν μέρει η δίκη, κατά τα αναφερθέντα στην σκέψη 11, και να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση κατά τα λοιπά, να γίνουν δε δεκτές οι ασκηθείσες παρεμβάσεις.

Διά ταύτα

Καταργεί εν μέρει την δίκη, κατά το σκεπτικό.

Απορρίπτει την αίτηση κατά τα λοιπά.

Δέχεται τις ασκηθείσες παρεμβάσεις.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου, και

Επιβάλλει στην αιτούσα την δικαστική δαπάνη του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία ανέρχεται σε τετρακόσια εξήντα (460) ευρώ, την δικαστική δαπάνη της

Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας, η οποία ανέρχεται επίσης σε τετρακόσια εξήντα (460) ευρώ, και την δικαστική δαπάνη των παρεμβαινουσών ανωνύμων εταιρειών (i) «Μυτιληναίος Α.Ε. - Όμιλος Επιχειρήσεων», (ii) «ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», (iii) «ELPEDISON ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και (iv) «ΚΕΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ Α.Ε.», καθώς και των παρεμβαινουσών αστικών μη κερδοσκοπικών εταιρειών (i) «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΜΠΟΡΩΝ & ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» και (ii) «Ελληνικός Σύνδεσμος Ανεξάρτητων Εταιρειών Ηλεκτρικής Ενέργειας», η οποία ανέρχεται σε εξακόσια σαράντα (640) ευρώ για εκάστη παρεμβαίνουσα.